

Dnes v čísle:

Evaluace na UP
Česká filmová teorie
prakticky neexistuje
Univerzitní léto
Umělci mají co dohánět
O financování olomouckých
univerzitních insignií

**1****Žurnál**

Ročník 11 • Vychází 14. září 2001

Vedení UP: vysokoškolské studium směřuje ke krizi

K setkání s vedením univerzity a děkany všech fakult vyzvala v závěru srpna rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., poslance a senátory širšího regionu, v němž Univerzita Palackého jako vzdělávací, vědecká, výzkumná a kulturní instituce působí. Podle mínění představitelů univerzity by tato iniciativa měla na základě aktuálních a konkrétních informací o současnosti a výhledech olomoucké univerzity přispět k pochopení nedůstojných podmínek, v nichž se celé české vysoké školství dlouhodobě nachází a na něž v obecně podobě opakovaně upozorňuje Česká konference rektorů, Rada vysokých škol a v současnosti probíhající petiční akce organizovaná Vysokoškolským odborovým svazem.

Na setkání poslanců a senátorů s rektorkou, prorektory, děkany a kvestorem UP, které je připraveno na pondělí 17. 9. do velké zasedací síně Rektorátu UP, byli pozváni také předseda Správní rady UP, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský Mons. J. Graubner, hejtmán Olomouckého kraje Ing. J. Březina a primátor Statutárního města Olomouce Ing. M. Tesářík.

Do doby uzavěrky tohoto čísla svou účast potvrdil jeden z celkového počtu pozvaných 24 poslanců a 10 senátorů.

-mav-

Nejvíce přijatých studentů na Přírodovědecké fakultě UP

První zářijový týden bylo ukončeno přijímací řízení na Univerzitu Palackého pro akademický rok 2001/2002.

Podle informací, které Žurnál UP poskytla studijní oddělení jednotlivých fakult, bylo nejvíce studentů přijato na Přírodovědeckou fakultu UP – z 2542 přihlášených jich bylo ke všem formám studia přijato 1107, dosud se zapsalo 555 studentů. Do prvních ročníků na Pedagogickou fakultu by mělo nastoupit 828 studentů z celkového počtu 4033 přihlášených, z toho 105 v kombinovaném bakalářském a 246 v kombinovaném magisterském studiu. Na Filozofickou fakultu UP bylo

z 4612 uchazečů vyhověno 490, přičemž největší zájem byl o obor psychologie. Právnická fakulta UP přijala 230 nových studentů, přičemž zájem o studium práv projevil 2450 uchazečů. Na Lékařské fakultě UP by mělo začít studovat 349 studentů, nevyhověno bylo 1968 zájemcům. Na Fakultě tělesné kultury UP by mělo začít studovat 367 posluchačů, přihlášeno bylo 1556. Na Cyrilometodějskou teologickou fakultu UP bylo přijato 245 studentů, z toho 127 v kombinované formě studia, tedy zhruba polovina počtu přihlášených.

-red-

Ministři podpořili letní školu

Centrum interdisciplinárních studií UP ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR uspořádalo v Olomouci ve dnech 26. – 31. 8. čtvrtý ročník *Letní školy rozvojové pomoci a spolupráce*.

Letní škola byla určena zájemcům o problematiku rozvojových zemí, kteří se hodlají zapojit do programu rozvojové a humanitární pomoci. Účastnilo se jí 110 posluchačů, většinou vysokoškolských studentů, z celé republiky, několik účastníků přijelo také ze Slovenska.

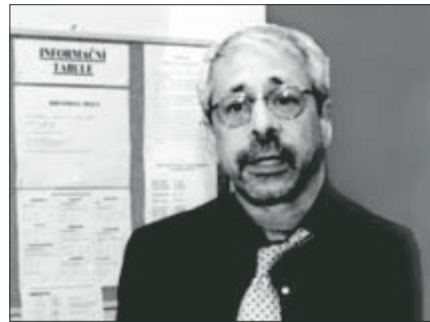


Letní škola proběhla souběžně se šestou schůzkou ministrů životního prostředí zemí Visegrádské skupiny, kteří podpořili posílení rozvojové a humanitární pomoci státům tzv. „Třetího světa“. Konkrétním výsledkem této podpory je návrh projektu **visegrádské letní školy rozvojové pomoci a spolupráce**, která by se měla uskutečnit v srpnu příštího roku na UP v Olomouci. Cílem visegrádské školy rozvojové pomoci a spolupráce bude podpořit rozvojové vzdělávání (*development education*) v zemích střední Evropy, začlenit principy udržitelného rozvoje do systému rozvojové pomoci, přispět touto konkrétní aktivitou zemí Visegrádské skupiny k úspěchu Světového summitu o udržitelném rozvoji, který se uskuteční v jihoafrickém Johannesburgu v září 2002.

RNDr. P. Nováček,
ředitel Centra interdisciplinárních studií UP

Na snímku zleva ministr životního prostředí SR L. Miklos, ministr životního prostředí ČR M. Kužvart a ministr životního prostředí Maďarska B. Turíkovács při podpisu dohody ve velkém zasedacím sále RUP 31. 8. 2001.

Foto -tj-

Univerzita symbolicky ocenila podporu od Nadace Andrewa W. Mellona

Při příležitosti konání konference *Knihovny a architektura*, kterou v tomto týdnu uspořádala Ústřední knihovna UP, byl v pondělí 10. 9. pojmenován jeden ze sálů Knihovny UP *Sál Nadace Andrewa W. Mellona*. Pamětní deska, která byla odhalena, má do budoucna připomínat pomoc a podporu, kterou Mellonova nadace poskytla olomoucké univerzitě při vybudování vzdělávacího centra v budově Tereziánské zbrojnice.

Nadace Andrew W. Mellona sehrála jedinečnou roli v důležitém procesu reformy našich knihoven

a knihovnického systému, zejména při zavádění computerizace a zpřístupňování informací všeho druhu širokému okruhu lidí. Univerzitě Palackého poskytovala od roku 1991 finanční, odbornou a metodologickou pomoc, která umožnila zřízení jejího Informačního centra a Ústřední knihovny. Celková částka 702 000 dolarů poskytnutá univerzitě v průběhu několika let zlepšila možnosti práce s počítači a umožnila vytvoření potřebné počítačové sítě. V roce 1996 vznikla s podporou Nadace Moravská knihovnická informační síť (MOLIN) a široká univerzitní síť využívající vysokokapacitní kabeláž z optických vláken, která slouží jak administrativním, tak i informačním potřebám univerzity a je napojená na CESNET a Internet. Finanční pomoc Mellonovy nadace rovněž umožnila renovované Informační centrum UP vybavit potřebným množstvím osobních počítačů.

Slavnostního aktu se zúčastnili zástupce Mellonovy nadace prof. A. Lass (na snímku), rektorka UP prof. J. Mačáková, ředitel IC UP PhDr. R. Hladký a vedoucí Ústřední knihovny UP PhDr. D. Lošťáková.

-red- foto -tj-

ČKR dává ke zvážení demisi ministra školství

Podle usnesení ze svého posledního mimořádného zasedání, které proběhlo 11. 9. 2001 v Praze, Česká konference rektorů důrazně požaduje, aby vláda ČR – v souladu se svým programovým prohlášením – našla možnosti, jak zvýšit rozpočet vysokých škol pro rok 2002, a to nejméně na úroveň slíbených dvou miliard Kč (přestože reálné potřeby vysokých škol jsou podle názoru rektorů značně vyšší). *V případě, že cesty k požadovanému navýšení rozpočtu veřejných vysokých škol pro rok 2002 nebudou nalezeny, ČKR s plnou vážností upozorňuje na reálné nebezpečí krize či kolapsu vysokého školství při plnění jeho základních funkcí a dává ke zvážení demisi odpovědného ministra, uvádí se dále v usnesení ČKR, která zároveň pověřuje předsednictvo ČKR jednáním s premiérem vzhledem k vyčerpání možností jednání na úrovni MŠMT.*

-red-

Biologické dny v Olomouci

Pět vědeckých sympozií během tří dnů s účastí 150 odborných pracovníků – takové byly letošní *XVI. Biologické dny*, pořádané Československou biologickou společností (ČSBS). Proběhly ve třech posluchárnách Teoretických ústavů LF UP ve dnech 5. až 7. 9. Přes 70 přednášek bylo zaměřeno na aktuální témata z buněčné a molekulární biologie: struktura, interakce a analýza DNA v medicíně, programovaná smrt buňky, mechanismy regulace buněčného cyklu, genetická toxikologie, patologická biologie rostlin. Ve vestibulu bylo rozmístěno 50 posterových sdělení a řada firemních stánků.

Na *Biologických dnech* se svými výsledky výrazně prezentovaly výzkumné týmy M. Strnada, A. Lebedy, Z. Koláře a M. Hajdúcha z naší univerzity a Fakultní nemocnice. Plenární přednáškou o třicetiletém vývoji poznání apoptózy zaujal Z. Kolář a přednáškou

Dokončení na str. 2

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Cena klubu absolventů a příznivců UP

Klub absolventů a příznivců UP vyhlašuje soutěž pro pregraduální a postgraduální studenty UP v oblasti vědeckého výzkumu a bádání.

Podmínky soutěže: věk do 35 let včetně; publikace (separátní výtisk či xerokopie) nebo strojopis práce s potvrzením redakce časopisu o přijetí práce do tisku; publikace v impaktovaném časopisu je bonifikační; student UP je prvním nebo jediným autorem práce.

Oceněný autor práce obdrží odměnu 2 000–3 000 Kč. Cena Klubu bude předána rektorkou UP na slavnostním zasedání Vědecké rady UP v listopadu t. r.

Termín odevzdání přihlášek je **15. 10. 2001**.

Přihlášku s jedním výtiskem práce je nutno předat do uvedeného data, nejlépe osobně, doc. J. Schulzovi, CSc., Katedra historie FF UP, Křížkovského 10, 771 47 Olomouc, tel. 563 3243.

-kap-

Darujte krev pro život jiných

V současné době se olomoucké transfúzní oddělení potýká s nedostatkem dárců krve. Obracíme se proto na všechny zdravé občany s prosbou o pomoc. K odběru se můžete dostavit každý den dopoledne a v úterý i odpoledne. Transfúzní oddělení se nachází ve Fakultní nemocnici, na dolním konci ulice I. P. Pavlova, tel. 585 22 35-6.

Večer a ráno před odběrem nejezte pokrmy obsahující tuk, pijte dostatek nealkoholických nápojů.

Bližší údaje o zdravotních předpokladech, průběhu odběru a olomouckém transfúzním oddělení najdete na adrese: <http://www.fnol.cz/utvary/T/O/>.

Děkujeme všem za porozumění.

Dr. M. Jukl, OS ČČK Olomouc
jukl@upol.cz

Jeň několik řádků

Co s tím?

Podle výroční zprávy o činnosti UP v roce 2000 připadlo za rok na jednoho akademického pracovníka o málo víc než jedna publikace, na deset pracovníků jedna práce v impaktovaném periodiku. Čerstvě habilitovaným docentům bylo průměrně 51 let, jmenovaným profesorům let 56. Z pohledu prvků jsou to starci.

Tato čísla nejsou příznivá, o něčem svědčí. Možná je mezi nimi skrytá souvislost a odkrytí jí přísluší našim akademickým grémím, mají k tomu mandát. Patřilo by se, aby se schopní a nadaní habilitovali o mnoho let dříve a profesory se stali hezkých pár let před padesátkou. Dá se to změnit? Publikací by mělo z univerzity vycházet mnohem více – především z zahraničí a v periodikách mezinárodních vědeckých společností, evidovaných ISI. Tam máme hluboký deficit.

Co s tím uděláme? Začít bychom mohli snad tím, o čem dobře víme a co můžeme kdykoli snadno ověřit. Ptejme se, jak se vlastně přihodilo, že některá pracoviště na UP hojně publikují v tuzemsku i zahraničí, plně spolupracují se zahraničními partnery a vydávají s nimi společně publikace. Jak to, že jejich pracovníci pravidelně vyjíždějí do zahraničních pracovišť a z pobytů rezultují publikace v časopisech s IF? Víme, jak velká váha se právě takovým publikacím přisuzuje v soutěžích o granty a jakou mají roli při akreditaci oborů. Co je hnací silou, motivem této vědecké prosperity některých? Jaké faktory ji podmiňují? Proč jinde chybí?

Bez vůle k energickému zakomponování závěrů těhle analýzy do praktického řízení a rozhodování na fakultách a celé univerzitě se z místa nedostaneme. Otázka ovšem je, zda se z něj vůbec dostat hodláme. M. Hejtmánek

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Seminář zahraničních bohemistů

Katedra bohemistiky FF UP ve spolupráci s moravskou sekcí Obce spisovatelů uspořádala ve dnech 4. – 7. 9. seminář pro zahraniční bohemisty, zaměřený na literárněvědnou oblast.



Jedním z přednášejících na semináři pro zahraniční bohemisty byl i prof. M. Komárek, DrSc., z Katedry bohemistiky FF UP.

Seminář se zúčastnilo třicet šest bohemistů (pedagogů, vědců a překladatelů) z několika zemí světa. Cílem setkání bylo seznámit jeho účastníky s vybranými kapitoly z historie a teorie české literatury. Zahraniční bohemisté si tak mohli vyslechnout přednášky o Pražském lingvistickém kroužku, o nových tendencích v českém dramatu, o vývoji nářečí na Moravě, o prozaických novinkách z Moravy atd. Přednášková dopoledne doplňoval bohatý doprovodný program,

Vysokoškolští sportovci se utkali v Pekingu

Jednou za dva roky se nejlepší vysokoškolští sportovci světa setkávají na své vrcholné zimní a letní soutěži, aby změřili své síly. Po zimním klání v Zakopanem se dějištěm letošního XXI. letní světové univerziády stalo hlavní město Čínské lidové republiky – Peking. Ve dnech 22. 8. až 1. 9. 2001 se tam sjelo rekordních 7012 účastníků z celkem 169 zemí.

Čeští vysokoškoláci uspěli v několika disciplínách, zejména v plavání, atletice, tenisu, basketbalu a judu a získali 13 medailí se zařadili mezi deset nejlepších zemí. Nejcennější trofej – zlatou medaili – si odvezla plavkyně I. Hlaváčková (FTVS UK Praha). Bez medail-

Biologické dny v Olomouci

Dokončení ze str. 1

o molekulové mašinérii koordinace buněčného cyklu J. Bártek. Tradiční přednášku na počest E. Babáka (1873–1926), významného českého biologa a zakladatele Čs. biologické společnosti, přednesl V. Pačes, a to na téma minulost, přítomnost a budoucnost genomiky. Autor přezval z roku prorektora M. Mašláne medaili UP Za zásluhy (Pro merito).

Kromě symposií proběhlo zasedání pedagogické sekce ČSBS, kde odeznělo pět sdělení, mj. o státních maturitách a o použití multimediálních biologických databází ve výuce. Zájemci poté shlédli vědecko-didaktické videolekce z genetiky, koordinované V. Chalupovou a vyrobené v AVC UP.

Zájemci měli příležitost navštívit a prohlédnout si prostory olomoucké radnice. Společenský večer s rautem pro účastníky *Biologických dnů* se uskutečnil ve velké zasedací síni Rektorátu UP.

Organizace odborné části *Biologických dnů* se zhostili s úspěchem pracovníci Ústavu biologie LF UP pod vedením doc. J. Kunerta. Přednosta ústavu prof. Lenhart akci zahájil a řídil její úvodní část, kde se zdravice vystoupili prorektor doc. M. Mašláň a děkan LF UP doc. C. Čihálek. *Biologické dny* pak zakončil předseda Hlavního výboru Československé biologické společnosti prof. O. Nečas poukazem na to, že příští *Biologické dny* se budou konat v Brně v roce 2002 u příležitosti 80. jubilea této vědecké společnosti. O hlady průběh *Biologických dnů* se starali pracovníci Konferenčního servisu UP, bez jejichž účinné pomoci by realizace této velké akce byla jen stěží možná. -mh-, foto -tj-

jehož součástí byl mimo jiné večer současné české poezie a prózy, návštěva divadelního představení *Svédský stůl* Studia Hořící žirafy a následná beseda s tvůrci, prohlídka Olomouce, komeniologická exkurze do Uherského Brodu, prohlídka výstavy *Akt v české fotografii*, setkání s knižními nakladateli a vydavateli časopisů *Atlantis*, *Host*, *Petrov*, *Votobia*, *Aluze*, *Psi vino*, *Jihovýchodní pošta*, *Welles*, *Mosty*, *Zvuk*.

Účastníci semináře se rovněž setkali s rektorkou UP prof. J. Mačákovou.

-ano-, foto -tj-

Na Právnické fakultě UP se schyluje k volbě děkana

Do pátku 14. 9. mohou členové akademické obce Právnické fakulty UP podávat své návrhy na kandidáty na nového děkana fakulty. Kandidátské listiny budou vyvěšeny do 21. 9.; do té doby by měli adepti na nejvyšší akademickou funkci fakulty také vyjádřit souhlas se svou kandidaturou. Na začátek semestru (24. 9. 2001) je pak plánováno zveřejnění programů jednotlivých kandidátů a jejich prezentace proběhne – dle počtu kandidátů – 2., 3. nebo i 4. 10. 2001. K volbě nového děkana Právnické fakulty UP na další funkční období přistoupí Akademický senát PF UP 8. 10. 2001.

-red-

lového ocenění, zato s nově vytvořeným českým rekordem na motýlkářské dvoustovce se z Pekingu vrátila studentka Fakulty tělesné kultury UP v Olomouci M. Kubalčíková.

Příští setkání nejlepších vysokoškolských sportovců se uskuteční opět za dva roky v Daegu v Jižní Koreji.

Podrobné zpravodajství z průběhu letošního letní univerziády najdete na adrese <http://univerzitisport.cstv.cz>.

-mav-

Vyjádření účasti

V souvislosti s teroristickými útoky na USA vyjádřila vedoucí kanceláře zahraničních styků UP Mgr. J. Herynková jménem univerzity hlubokou účast skupině amerických studentů, účastníků programu Asociace škol amerického středozápadu, který každoročně probíhá na olomoucké univerzitě. Jak zdůraznila, jednu z možností, jak čelit mezinárodnímu terorismu, představují i tyto výměnné studentské programy a pracovní pobyty, které mimo jiné usnadňují porozumění mezi příslušníky různých národů a kultur.

Rektorka UP zaslala jménem svým a jménem akademické obce a zaměstnanců UP velvyslanci USA v ČR vyjádření soustrasti.

-red-

Univerzita Palackého a Dny evropského dědictví

Univerzita Palackého v Olomouci se zúčastnila v sobotu 1. 9. 2001 zahájení Dnů evropského dědictví. V době od 9 do 17 hodin si mohl návštěvník na Křížkovského 8 prohlédnout nádvoří Rektorátu UP, malou zasedací místnost RUP s panely přibližujícími historii olomouckého vysokého školství, velkou zasedací síň RUP s průhledem do rektorské pracovny, kde byly vystaveny rektorský, prorektorský a pedelský talár, talár pro čestného doktora, rektorský a prorektorský řetěz, insbrucká kopie žezla staré olomoucké univerzity a žezlo UP z roku 1946. Dále byly zpřístupněny nádvoří tereziánské zbrojnice a část Ústřední knihovny UP. Tytéž pamětihodnosti UP si mohl návštěvník prohlédnout i o týden později v sobotu 8. 9. 2001 od 9 do 14 hod.

-th-

TÉMA: EVALUACE NA UP

V závěru minulého školního roku se redakce Žurnálu UP pokusila alespoň dílčím způsobem uzavřít téma evaluace na jednotlivých fakultách a obrátila se na příslušné proděkány s otázkou, jak hodnotí dosavadní evaluační proces na jejich fakultě. Vzhledem k velkému množství příspěvků pro poslední čísla 10. ročníku a i s ohledem na dosud probíhající evaluační proces na některých fakultách uvádíme získané informace až v tomto novém školním roce:

K evaluaci na Pedagogické fakultě UP

Hodnocení kvality vzdělávání ve všech jeho formách je na fakultě věnována trvalá pozornost v souladu se Záměry PdF UP na léta 2001 a 2002. Uvedenou oblast považujeme za jeden z významných prostředků pro naplňování cílů Národního programu rozvoje vzdělávání v ČR (Bílé knihy) pro oblast vysokého školství, resp. fakult připravujících učitele.

Vnitřní hodnocení je zaměřeno na zdokonalování obsahu a organizace studia tak, aby výuka odpovídala nejnovějším vědeckým a pedagogickým trendům, je zaměřeno na rozvoj vědecké činnosti učitelů i studentů a v neposlední řadě na optimalizaci počtu pracovníků vzhledem k vykonávaným činnostem.

Uvedená hlediska byla všestranně zohledněna při realizaci významného úkolu fakulty v akademickém roce 2000/2001, kterým byla akreditace studijních programů a oborů realizovaných na fakultě. Přestože akreditace všech studijních oborů nebyla dosud ukončena (materiály byly Akreditační komisí postoupeny v září 2000 a následně podle vyzvání dalších doplňků průběžně v průběhu celého akademického roku), vyhověla náročným požadavkům Akreditační komise převážná většina předložených materiálů. Sloupové a pro fakultu profilující studijní programy a obory již byly akreditovány na období 6 let. To umožní zaměřit v příštím období pozornost i na další formy hodnocení kvality vzdělávání včetně evaluace učitelů studenty. Tohoto nástroje evaluace bylo využito v letním semestru akademického roku 1999/2000, v letošním roce – také vzhledem k velmi náročné přípravě akreditačního procesu – „celoplošně“ hodnocení učitelů studenty uskutečněno nebylo. Průběžně jsou ovšem využívány postupy ke zjišťování názorů studentů na podmínky a činnost fakulty i nástroje sebeevaluace. Do této evaluační činnosti jsou zapojeny katedry psychologie, pedagogiky, cizích jazyků, učitelství 1. stupně ZŠ a některé další.

Doc. B. Novák, CSc., proděkan PdF UP

Evaluace na Přírodovědecké fakultě UP

Podle informací proděkana PŘF UP doc. V. Dostála proběhlo anketní šetření v rámci tzv. vnitřní evaluace (hodnocení učitelů studenty) na této fakultě naposled v předminulém akademickém roce (konec letního semestru, květen 2000): *Reakce na celouniverzitní dotazník byly dosti rozpačité, máme k dispozici celou řadu připomínek a „srovových“ návrhů.* Podrobné stanovisko obdržel prorektor doc. J. Luska. Většinu připomínek jsme zahrnuli do materiálu Podklady Přírodovědecké fakulty pro Výroční zprávu o činnosti UP za rok 2000.

Včásti 8. 2 – *hodnocení studentů* jsou uvedeny informace, podle kterých prováděla hodnocení pedagogů studenty fakulta z iniciativy rektorky UP, a to prostřednictvím jednotlivých kateder s použitím celouniverzitního dotazníku *Evaluace učitelů studenty* se čtyřmi otázkami. Jak dále uvedl proděkan doc. V. Dostál, *hodnocení se zúčastnilo 873 studentů fakulty a byla evaluována zhruba polovina pedagogů.* Sumární vyhodnocení za celou fakultu resp. i za katedru je velmi nesnadné (důvody: nestejný a někdy malý počet zapojených studentů, studenti neodpovídali na všechny otázky, mnohdy byly zatřeny dvě možnosti odpovědi – vynikající i výborný, atd.). S výsledky byli evaluovaní seznámeni většinou individuálně vedoucími katedry. K realizované formě hodnocení učitelů studenty byla řada připomínek. Výhrady byly zejména k termínu a délce trvání akce, z hodnocení byli prakticky vyřazeni studenti V. ročníku, otázka č. 4 předpokládá

„průběžnou“ klasifikaci, hodnocení se často ochotně ujímají i studenti, kteří navštěvují přednášky minimálně, nelogická se jeví otázka č. 3 – *může být učitel nedosažitelný pro výuku?, položení otázky č. 1 před ukončení studia nemůže přinést relevantní informace, problémovým se jeví míra stupně utajení výsledku ve vztahu k ochraně osobních dat, atd.*

Doc. V. Dostál dále uvedl: *Na mnoha katedrách se provádí „neformální evaluace“, jejíž výsledky se bezprostředně odrážejí v zásadách, které zlepšují pedagogický proces. Zveřejňování výsledků i dalších opatření nepokládá většina vedoucích kateder i příslušný proděkan za vhodné a přínosné. Evaluace jako součást systému práce na vysokých školách je potřebná či dokonce nezbytná (princip zpětné vazby), ale praktická realizace vyžaduje zřejmě ještě mnoho úsilí, snahy a porozumění zainteresovaných stran.*

Evaluace na Fakultě tělesné kultury UP

Jedním z doporučení evaluační komise Evropské konference rektorů, jejíž zástupci v únoru 1999 navštívili naši fakultu v rámci mezinárodního evaluačního programu CRE, bylo více využívat hodnocení výuky studenty, především pro její další zkvalitňování. Rovněž problematika vnitřního a vnějšího hodnocení fakulty je jedním z bodů Výroční zprávy o činnosti fakulty, a proto vedení FTK věnuje všem formám hodnocení zvýšenou pozornost. Zaměřili jsme se především na sledování jednooborových studijních programů, akreditovaných současně se vznikem naší fakulty, která v letošním roce slavila 10. výročí svého založení. Dalším důležitým důvodem je, že naše fakulta v letošním roce předkládá podklady studijních programů Akreditační komisi MŠMT ke schválení, a tato hodnocení jsou jedním z důležitých podkladů při rozhodování vedení FTK UP o pokračování stávajících studijních programů nebo o jejich dalším rozšíření.

Prés všechny výhrady k některým formám hodnocení, se ukazuje, že dlouhodobé sledování a hodnocení výsledků, pokud možno stejných testů, značně zvyšuje objektivitu výsledků. K tomu přispěly i přijaté Zásady a doporučení při provádění hodnocení učitelů studenty UP, které byly na naší fakultě modifikovány s ohledem na specifika nejen fakulty, ale i kateder. Tyto závěry jsou potvrzeny výsledky diplomových prací, které na toto téma byly vypsány např. Katedrou aplikované tělesné výchovy pod vedením doc. H. Válkové, CSc. A nyní se pokusíme nastinit ve stručném přehledu některé konkrétní přístupy k evaluaci v jednotlivých studijních oborech akreditovaných na naší fakultě.

Ve studijním oboru učitelství TV je pravidelně zpracováván dotazník ve vybraných předmětech. Hlavní význam je kladen na ověření úrovně vzdělávacího procesu, a je proto zaměřen na **konceptci a úroveň předmětů, zabezpečení výuky, konceptci práci vyučujících, přístup vyučujících ke studentům, význam předmětu pro praxi a překrývání obsahu předmětů s jinými.**

Naší snahou je zavedení tohoto způsobu kontroly pedagogického procesu celoplošně v rámci fakulty, a to s využitím programu STAG. Projekt máme plně připraven, ale čekáme na jeho internetovou verzi, kdy bude možné využít období před zápisem studentů do vyšších ročníků k provedení hlubší analýzy, včetně statistického zpracování.

Ve studijním oboru rekreologie je pravidelně analyzována struktura uchazečů o studium. Obsah dotazníku je zaměřen na informovanost o oboru, způsob získávání informací o oboru a na motivační aspekty pro obor.

V průběhu studia je studentům k dispozici tzv. *Knihla nářků a pochval*, kde studenti mají možnost uvést aktuální problémy. Katedra na základě těchto podkladů organizuje setkání se studenty, kde veřejně reaguje na jejich připomínky. Studenti hodnotí tento přístup velmi pozitivně, neboť umožňuje případné nedostatky řešit aktuálně, bez čekání na konec semestru.

Samostatně je katedrou sledována problematika studentů prvního ročníku studia a zbývajících ročníků.

Dokončení na str. 4

**ZPRÁVY, INFORMACE,
OZNÁMENÍ**

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci vyhlašuje soutěž

O Cenu rektorky UP

za nejlepší vědeckou nebo uměleckou práci studentů bakalářských a magisterských studijních programů v roce 2001

– vydanou tiskem

– předloženou jako rukopis či umělecké dílo.

Cena rektorky Univerzity Palackého se uděluje za práce v oboru

- biomedicinských věd
- matematiky
- přírodních věd
- pedagogických a psychologických věd
- jazykovědy a literární vědy
- věd o umění
- muzikologie
- ostatních společenských věd
- za realizaci uměleckého díla.

Autor oceněné práce obdrží finanční odměnu ve výši 3 500 Kč formou mimořádného stipendia z centrálních prostředků UP.

Přihlásit je možno seminární (ročníkové), diplomové a jiné studentské práce (do soutěže nebudou přijaty práce, které již byly přihlášeny v minulých letech), popřípadě jejich ucelené části. Přihlášeny mohou být i práce, které se neúčastnily soutěže na fakultách.

Práce předkládají jejich autoři ve třech vyhotoveních ve standardní úpravě (pevně spojené listy) současně s vyjádřením konzultanta a přihláškou, která je k vyzvednutí na úseku prorektora pro vědeckobadatelskou činnost. Konzultant také navrhne dva oponenty. Realizace uměleckého díla se může doložit fotografickým, případně jiným záznamem. Práce se odevzdávají na úseku prorektora pro vědeckobadatelskou činnost UP.

Práce ucházející se o Cenu rektorky UP se předkládají **do 30. září 2001**. Prorektor vyzádá dva oponentské posudky, jimiž doplní materiály pro jednání komise.

Komise jmenovaná rektorkou UP předložené práce posoudí a vybrané práce navrhne rektorce UP k ocenění.

-vav-

Čestné uznání rektorky UP

Rektorka UP, ve snaze zvýšit prestiž vědecké práce na UP, uděluje každý rok **Čestné uznání autorům vědeckých monografií**, a to autorům z řad zaměstnanců UP.

Výslovně jsou vyloučeny pro udělení Čestného uznání

- publikace populárně vědecké
- učební texty a učebnice.

O zařazení předložených publikací do kategorie „vědecké monografie“ rozhodne grémium složené z proděkanů pro vědeckobadatelskou činnost všech fakult UP a prorektora pro vědeckobadatelskou činnost.

O udělení **Čestného uznání** může požádat každý zaměstnanec UP, a to tak, že zašle monografií, jejímž je autorem (nebo na níž se autorsky podílí jako v pořadí první autor) prorektorovi pro vědeckobadatelskou činnost spolu se žádostí **do 19. října 2001**.

Čestné uznání obdrží autoři všech vědeckých monografií, které

- nesou v roce daného kalendářního roku nebo
- nesou v roce předchozího, pokud již **Čestné uznání** neobdrželi.

Čestné uznání předává rektorka UP na slavnostním shromáždění na konci každého roku.

Konferenční servis UP na nové adrese

Konferenční servis UP upozorňuje, že od srpna 2001 sídlí v prostorách Informačního centra UP, a to ve třetím patře budovy bývalé tereziánské zbrojnice (Biskupské nám). Vstup je umožněn vchodem k ředitelství IC UP a Vydavatelství UP; tel.: 563 1038 nebo 563 1125.

-red-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Cena SHIMADZU

Firma SHIMADZU společně s Českou společností chemickou vyhlašuje Cenu SHIMADZU, která si klade za cíl motivovat mladé vědecké pracovníky v jejich práci. Cena je určena pro mladé vědce, kteří v roce odezdání práce do soutěže nepřekročí 30 let a jsou z České republiky.

Cena je vyspána pro práce, které obsahují libovolnou instrumentálně-analytickou metodu. Předložit je možno práce, které ještě nebyly přihlášeny do žádné soutěže a ani nebyly publikovány. Předložená práce má být v rozsahu článku do odborného časopisu – Chemických listů.

Práce je třeba zaslat na adresu SHIMADZU Handels GmbH, organizační složka Praha, K Hájům 2, 155 00, Praha 5, nebo na sekretariát ČCHS v Praze, a to v jednom provedení, případně i v elektronické podobě na disketě ve formátu MS Word. Součástí práce je podepsané prohlášení ve smyslu kritérií a kontakty na autory.

Přihlásit se je možné do **30. 9. 2001**.

Práce budou hodnoceny odbornou komisí, která bude jmenována ČCHS a firmou SHIMADZU. Vítězná práce bude odměněna částkou 1 500 DM a bude jí možno otisknout v časopise *Chemické listy*.

-red-

Podzimní festival duchovní hudby Olomouc 2001

Umělecká agentura ARS VIVA zve na VIII. ročník Podzimního festivalu duchovní hudby Olomouc 2001, jenž se bude konat pod záštitou arcibiskupa olomouckého Msgr. J. Graubnera a za podpory Statutárního města Olomouce.

Program:

22. 9. – R. Dilong: *Rozjímání* – poezie; A. Bruckner: *IX. symfonie*. Hraje Symfonický orchestr Slovenského rozhlasu. Dóm sv. Václava, 19 hod.

27. 9. – G. F. Händel: *Mesiáš*. Hraje Moravská filharmonie Olomouc. Chrám sv. Mořice, 19 hod.

2. 10. – Violoncellový recitál Jiřího Hanouska. Arcibiskupský palác 19 hod.

6. 10. – Virtuosi di Praga (Martinů, Bach – Gounod, Grieg, Couperin). Klášterní Hradisko, 19 hod.

9. 10. – Mariánský koncert. Janáčkův komorní orchestr Ostrava, Slovenský filharmonický sbor. Bazilika Navštívení Panny Marie, Svatý Kopeček, 19 hod.

13. 10. – B. Britten: *Válečné requiem*. Státní filharmonie Brno. Dóm sv. Václava, 20 hod.

-red-

Evropské dokumentační centrum zve

Knihovna UP upozorňuje na činnost Evropského dokumentačního střediska (EDS), které bylo otevřeno v květnu 2001 a jehož zřizovatelem je Právnická fakulta UP. EDS poskytuje zdarma služby veřejnosti a všem zaměstnancům i studentům univerzity.

EDS Olomouc je studovna, která formou prezenčních výpůjček poskytuje především oficiální publikace Evropské komise, převážně v angličtině, ale i v češtině, němčině a francouzštině se specializací na právo Evropské unie. Knihovní fond EDS obsahuje monografie, periodika v tištěné podobě i na CD-ROM. Dokumenty jsou zpracovány v databázi TIN-LIB (<http://lib.upol.cz/cgi-bin/k6>). Všechny instituce EU zveřejňují své dokumenty prostřednictvím Úřadu pro oficiální publikace Evropských společenství (Office for Official Publications of EC), který je hlavním dodavatelem dokumentů pro EDS Olomouc. EDS funguje také jako referenční středisko odkazující na další informační pracoviště a využívá zdroje informací dostupné na internetu.

Adresa a kontakt: Právnická fakulta UP, Evropské dokumentační středisko, tř. 17. listopadu, 771 00 Olomouc, tel. 068/563 7683 – Bc. L. Kostrhonová, kostrhol@pfnw.upol.cz.

-red-

TÉMA: EVALUACE NA UP

Dokončení ze str. 3

Dotazníkové šetření po absolvování prvního ročníku je zaměřeno na kvalitu výuky, na problémy spojené se studiem, na ubytování, stravování a na naplnění očekávání o studiu.

Dotazníkové šetření ve 2. – 5. ročníku je obdobné jako u studia učitelství a navíc je zaměřeno na celkové pojetí studia, kdy použitý dotazník byl převzat z Oxfordské univerzity a obsahuje celkem 17 položek. Katedra rovněž formou ankety oslovuje své absolventy a ověřuje jejich uplatnění v praxi. Výsledky a závěry převážně většiny dotazníků jsou k dispozici studentům na nástěnce katedry.

Ve studijní oboru aplikovaná tělesná výchova jsou kromě dotazníkových anket uvedených u oboru učitelství TV svolávána pravidelná setkání se studenty, která jsou zaměřena na studijní problémy, kvalitu výuky a mimostudijní problémy. Velká pozornost byla věnována hloubkové analýze uplatnění absolventů v praxi a adekvátnosti profesních dimenzí ve vztahu k obsahu studijního programu k potřebám praxe. Dotazníkové šetření bylo realizováno na úplném vzorku absolventů tohoto oboru v letech 1991 – 2000. Podobnou analýzu provedli pracovníci katedry při posuzování motivačních faktorů pro zvolení studijního programu. Při této analýze bylo posuzováno 350 motivačních esejí, které studenti vypracovávají v rámci příjímácho řízení. Výsledky analýz jsou bezprostředně využity při současném zpracovávání podkladů pro následné akreditační řízení studijního oboru.

Studijní obor fyzioterapie uplatňuje při hodnocení kvality pedagogického procesu prozatím základní dotazníkové šetření u vybraných předmětů. Katedra je připravena zapojit se do celofakultního šetření realizovaného prostřednictvím programu STAG. Aktuálně je sledováno uplatnění absolventů v praxi, které je bezprostředně využíváno pro jednání s Ministerstvem zdravotnictví o pracovním zařazení našich absolventů.

Další informace týkající se evaluačního procesu má fakulta k dispozici z Profesně poradenského

centra FTK, které zpracovává podkladové materiály z poradenských šetření, jež mají dopad na organizaci a kvalitu výuky jednotlivých učitelů fakulty. Výsledky jsou k dispozici jako anonymní a slouží výhradně pro vnitřní potřeby.

Pro úplnost uvádíme ještě hodnocení úrovně vzdělání studentů, jehož šetření je realizováno učiteli základních a středních škol, kteří na pedagogických praxích studentů plní funkci metodiků. Hodnocení probíhá dvakrát ročně a je souhrnně vyhodnocováno vedoucím učitelem zodpovědným za průběh pedagogických praxí na FTK. Výsledky je využíváno ke zkvalitnění profesní přípravy budoucích pedagogů.

V tomto stadiu evaluačního procesu dalo vedení fakulty prostor všem jejím subjektům pro hledání optimálních forem hodnocení všech činností fakulty. Tímto vysvětlujeme čtenáři určité rozdíly mezi úrovněmi stávajícího hodnocení, které jsou zřejmé z uvedeného textu. Průběžně však probíhá na fakultě diskuse, kdy se sjednocují základní požadavky vycházející z potřeb vedení, přičemž jednotlivým pracovištím fakulty bychom chtěli i nadále ponechat prostor k tvůrčím, specifickým a novým přístupům, vedoucím k dalšímu rozvoji evaluačního procesu na naší fakultě.

Autoři by závěrem chtěli poděkovat vedení Žurnálu UP za „prosbu“ o napsání článku k této problematice. Tímto prosbám jsme neodolali a i přes obrovský časový stres jsme redakci vyhověli. Uvědomili jsme si totiž, že více se vzájemně informovat by měl být víc zájem nás fakult než redakce. A proto vážená redakce Žurnálu UP – děkujeme.

Doc. J. Salinger, GSc., proděkan FTK UP,
RNDr. S. Horák, vedoucí studijního oddělení FTK UP

Informace z ostatních fakult UP přineseme v některém z dalších čísel Žurnálu UP.

-red-

UNIVERZITNÍ PRACOVIŠTĚ INFORMUJÍ

Číslo o nás – rok 2000

Univerzita Palackého měla 12 995 studentů, zahraničních 619. Absolventů bylo 1758. Akreditovány byly tři nové studijní programy a obory. Neúspěšných studentů bylo 830, nejvíce u magisterských programů. V plném rozsahu zavedla kreditový systém jedna fakulta (lékařská). Celkem tu bylo asi 2000 počítačů, z nich polovina zastaralých, 347 počítačů v učebnách. Nejvíce informací z vnějších zdrojů jsme čerpali ze zahraničí (47,5%).

Prodali jsme 35 698 publikací v ceně 2,4 milionu Kč; Vydavatelství UP vydalo 217 nových publikací a 43 dotisků.

Zapojení do dvou mezinárodních výzkumných a vývojových programů přineslo 12,8 milionů Kč.

Usprádlí jsme 36 mezinárodních setkání.

Pět pracovišť spolupracovalo s AV ČR a resortními výzkumnými ústavů. Šestnáct projektů v národních výzkumných a vývojových programech přineslo 47,5 milionů korun.

217 jiných projektů přineslo 91,4 milionů Kč.

V periodikách evidovaných ISI (tedy s impaktovým faktorem) jsme publikovali 134 prací.

Celkově vyšlo z UP 1312 publikací; nejvíce bylo článků v domácích časopisech (450), v zahraničních jich bylo 243. Publikovali jsme 65 učebnic a skript, z toho jednu v zahraničí.

Na UP pracovalo 103 profesorů, 209 docentů, 602 odborných asistentů, 72 asistentů, 76 lektorů a 156 vědeckých pracovníků.

Proběhlo 21 habilitačních a 6 profesorských úspěšných řízení.

Průměrný věk habilitovaných byl 50,7, u nových profesorů 55,8 let.

Mobilita studentů: počet vyslaných 136, přijatých 29.

Mobilita akademických pracovníků: vyslaných 25, přijatých 4.

V rámci přímé mezinárodní spolupráce bylo do zahraničí vysláno 45 studentů a 31 akademických pracovníků.

Byly uděleny tři čestné doktoráty.

Ve správě a údržbě kolejí a menz bylo 16 budov, 1614 pokojů s 4454 lůžky; 210 lůžek sloužilo pro pohostinské kapacity, včetně bytů.

Stravovací služby byly poskytovány v pěti objektech (1 menza a 4 výdejny), počet vydaných jídel: 439 810.

Studentům prezenční formy doktorských studijních programů byla vyplacena stipendia v úhrnné částce 14,1 milionů Kč.

Zahraniční studenti UP dostali na stipendiích 461 tisíc Kč.

Stipendia z programu Socrates činila 9,3 milionů Kč.

Na investiční rozvoj bylo vynaloženo 295,2 miliony Kč; velké opravy stály 8,3 milionů Kč.

Vnitřní vybavení kolejí Neředín, učeben a pracoven PdF stálo 10,3 milionů Kč.

35 projektů FRVS přineslo 7,8 milionů Kč.

Tyto a mnoho dalších údajů naleznete ve Zprávě o činnosti UP za rok 2000.

-mh-

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP**ZPRÁVY, INFORMACE,
OZNÁMENÍ****Česká filmová teorie prakticky neexistuje**

K nejmladším uměnovědným oborům patří teorie filmu. Jediný projekt za posledních pět let, jemuž byla v této oblasti přiznána finanční podpora Grantové agentury ČR, nese název *Filmový chronotop a heterotopie filmového prostoru*. Jeho řešiteli **Mgr. Luboš Ptáček, Ph.D.**, z Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP jsem položila několik otázek.

Co je předmětem filmové teorie?

Předmětem filmové teorie je samozřejmě film, a to na několika úrovních. Teorii filmu můžeme dělit např. na teorii percepce filmu, na naratologii nebo na filmovou sémiologii. Filmová teorie často vychází z jiných uměnovědných teorií, zejména z teorie literatury, filozofie či psychologie.

Které jsou hlavní proudy v současné filmové teorii?

Již delší dobu se ustupuje z pozic filmové sémiotiky, protože ta je příliš komplikovaná. Pokusy o popsání podstaty filmového znaku se příliš nezdařily. Přешlo se k filmové naratologii, v široké ploše zájmu se uplatňuje filmové teoretický feminismus, v němž je filmová teorie dál než teorie literatury a dalších umění. V poslední době je módní teorie filmu vycházející z pozic kognitivní psychologie, která pracuje s vědeckými metodami z psychologie a neurologie mozku. Například Dán Torben Grodal se snaží popsat specifická spojení emocionálních a kognitivních mechanismů při sledování jednotlivých filmových žánrů.

Jak si stojí česká filmová teorie? Kdo se jí u nás věnuje?

Česká filmová teorie prakticky neexistuje. Z třicátých let pochází tři významné studie od Jana Mukařovského (dodnes citované v zahraničí). Na Mukařovského navázal filmový kritik a praktik Jan Kučera, který se po válce teorii filmu částečně věnoval na FAMU. V poválečném období, kdy se ve světě začala uplatňovat teorie filmu jako univerzitní předmět, i v boomu 60. let, kdy zejména v USA zastínil zájem o studium filmu ostatní uměnovědy, vládl v Čechách teorie odvozené z dogmat socialistického realismu. Proto chybí současná starší a střední generace filmových teoretiků. Pole filmových zájmů ovládli historici. Filmovou teorií se začíná zabývat až nastupující generace.

Ve své práci nazvané *Filmový chronotop a heterotopie filmového prostoru* zabýváte problematikou filmového prostoru. Můžete zmíněné pojmy objasnit a charakterizovat cíl této práce?

Práce se pohybuje na pomezí teorie filmu a filozofie. Termín filmový chronotop (termín je inspirován literárním chronotopem M. Bachtina) definuji jako specifický fenomén vyjadřující koncentrovaný časoprostor uměleckého díla zakoušený v modu estetické distance. Pojem heterotopie pochází od francouzského filozofa M. Foucaulta; jedná se o zvláštní druhy prostoru, kde se koncentruje několik odlišných prostorových funkcí (včetně prožitku času).

Já zkoumám, jak se klasické heterotopie zobrazují pomocí filmového chronotopu. To je obecná část práce. Ve druhé části chci prostřednictvím analýzy vybraných příkladů z českých filmů dokumentovat způsoby zobrazování různých heterotopií ve filmu – např. různé obrazy a funkce časoprostoru města. V kontextu světové teorie filmu nejsou většinou uváděny příklady z českých filmů (na rozdíl od filmu polského a jugoslávského). Kromě českého výstupu počítám také s anglickou verzí.

Máte představu, jak se bude teorie filmu v budoucnu vyvíjet?

To nelze přesně říct. Tím, jak se vyčerpávají staré koncepty, tak se objevují nové trendy jako zmíněná kognitivní psychologie. Filmová teorie jde cestou specializace na jednotlivé problémy.

Nikdo už asi nenapiše komplexní teorii filmu, která obsáhne všechno. V současné době vládne trend úzké specializace, jaký kdysi nastal v přírodních vědách.

Pět let jste studoval chemii, nejprve na PřF UK a poté na VŠCHT v Praze. Pak jste přešel na FF UK, kde jste vystudoval estetiku a filmovou vědu. Jak se díváte na „rivalitu“ mezi přírodními a společenskými vědami?

Chemii jsem studoval před rokem 1989 hlavně proto, že se mi nechtělo na vojnu a díky špatnému kadrovému profilu bych se na žádnou filozofickou fakultu v ČSSR nedostal. A i kdyby, studovat ždanovskou estetiku se mi

opravdu nechtělo. A nebyl jsem sám, mnoho svých spolužáků z přírodovědy jsem v první polovině 90. let potkával na filozofické fakultě. Nebyly to ztracené roky, kromě vštípených základů logického myšlení a pracovních návyků jsem si odnesl i vzpomínku na tamní atmosféru – v té době to byl ostrov liberalismu a relativní svobody (alespoň pro studenty). V okamžiku pádu starého režimu se přírodní vědy mohly rozběhnout v rámci možností vpřed, bylo na co navazovat. Humanitní vědy se musely vypořádat s mnohdy ne příliš čistou minulostí, což se ne vždy a všude podařilo.

Vždy se usmívám, když čtu poznámky kolegů z přírodních věd, např. o impaktovém faktoru. Pro teorii filmu je nejpřestížnější časopis *Cahiers du Cinema*, který žádný impaktový faktor nemá. Mít článek v *Cahiers* ale znamená, že budete mít otevřené dveře i pro ty časopisy, které impaktové číslo mají, je to i vstupenka pro spolupráci s prestižními univerzitami.

Přírodní vědy jdou přirovnat ke sportu: překonaný rekord, přestává být rekordem. Zato hodnoty v umění se nevyměřují podle počtu diváků v sále.

Co se týče například metodiky výuky na vysokých školách, tak tam jsou přírodní vědy skutečně napřed, a to nejen díky kontinuální vývoje.

Na druhé straně nejsou společenské vědy tak kosmopolitní. Když se podíváte, kdo studuje na západních univerzitách, tak technické a přírodní vědy studují ve velké míře cizinci, kdežto společenské vědy jsou obsazeny většinou tuzemskými studenty. Obdobně univerzální je jazyk přírodních věd (čísla, vzorce, tabulky, grafy a stručný slovní doprovod). Napsat ale článek o filmu v cizím jazyce znamená velice dobře stylisticky zvládnout příslušnou řeč. I proto je ve společenských vědách tak málo zahraničních publikací.

Nějaká rivalita v současném stavu naší vědy, zejména na univerzitách, je vcelku zbytečná a hlavně odvádí pozornost od základního problému, který spočívá v hlubokém podfinancování. Z prostředků grantu si například musím hradit základní literaturu, která by měla být běžně dostupná v univerzitní knihovně.

Rozhovor připravila

A. Novobilská

Stručně

Jedním z hlavních bodů programu zasedání České konference rektorů, které proběhlo v úterý 11. 9. v pražském Karolinu, bylo projednání stanoviska ČKR k návrhu zákona o rozpočtu ČR na rok 2002 a perspektivy financování vysokých škol.

Druhé veřejné slyšení Senátu PČR, kterého se zúčastní i rektorka UP prof. J. Mačáková, proběhne 19. 9. 2001 na téma **Problematika směřování a význam vysokých škol a vysokoškolského vzdělání v české společnosti 3. tisíciletí s odrazem v legislativně-právní oblasti.**

-red-

Pozvánka na konferenci

Katedra českého jazyka a literatury PdF Západočeské univerzity v Plzni a Městská knihovna v Klatovech pořádají ve dnech 3. a 4. 12. 2001 konferenci s názvem *Balbinovská miscellanea*. Setkání literárních vědců, lingvistů a historiků by podle očekávání organizátorů mělo umožnit mnohostranný pohled na dílo a osobnost Bohuslava Balbína a jeho současníků, na působení klatovské jezuitské koleje a na podobu jazyka té doby.

Kontaktní adresa pro zájemce o účast na klatovské konferenci: Městská knihovna Klatovy, Z. Buršíková, ředitelka, Balbínova 59, 339 01 Klatovy 1, e-mail: reditel@knih-kt.cz, tel.: 0186/23115.

-red-

Děkan Přírodovědecké fakulty UP vypisuje

výběrové řízení

na obsazení následujících míst:

– vedoucí Katedry ekologie

Požadavky: habilitace v oboru, praxe a publikační činnost, morální a občanská bezúhonnost, splnění podmínek podle Zák.č. 451/1991 Sb.

– profesor pro obor fyzika kondenzovaných látek a akustika

Požadavky: profesor v oboru, praxe a publikační činnost, morální a občanská bezúhonnost, splnění podmínek podle Zák.č. 451/1991 Sb.

– odborný asistent se zaměřením na taxonomii, chorologii a reprodukční biologii

Požadavky: ukončené doktorské studium, praxe v oboru, publikační činnost, morální bezúhonnost.

Příhlašku doloženou životopisem, osobním dotazníkem, doklady o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete do čtyř týdnů po zveřejnění v tisku na osobní oddělení PřF UP, tř. Svobody 26, Olomouc 771 46.

Prof. J. Lasovský, CSc., děkan PřF UP

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

V souvislosti s konáním XXI. letní univerziády v Pekingu jsme se obrátili se dvěma otázkami na senátora M. Žantovského: **Máte nějaké informace o tom, že by letošní univerziáda v Pekingu byla vystavena politickým snahám o její bojkot, podobně jako tomu bylo při přípravách OH 2004? Jaké je vaše stanovisko k tomu, že se letos sjedou v Pekingu vysokoškoláci z celého světa?**

1) Snaha o sledování a zlepšování situace v oblasti dodržování lidských práv v souvislosti s velkými sportovními událostmi není snaha politická. Je výrazem přesvědčení, že plná realizace každého lidského jednotlivce, včetně sportovního vyzítí a úspěchu, je možná jen při respektování jeho základních práv. Nepochybují o tom, že řada studentských organizací se v souvislosti s univerziádou bude zabývat i těmito tématy.

2) Vítám vše, co vede k lepšímu vzájemnému porozumění mezi občany ČLR a občany jiných zemí a co přímo či nepřímo přispěje ke zlepšení situace v oblasti lidských práv v ČLR.

UNIVERZITNÍ LÉTO

Vítáme vás! / Wolkom!

Toto oslovení bylo možno zaslechnout v prostorách FF UP na přelomu července a srpna, kdy sekce nederlandistiky při Katedře germanistiky a nederlandistiky FF UP ve spolupráci se sdružením nederlandistů *Comenius. Vereniging voor neerlandici van Midden- en Oost-Europa* v Utrechtu a s fríským oddělením Královské nizozemské akademie věd „Fryske Akademy“ organizovala letní kurz frištiny. Pod vedením prof. J. Hoekstry (Christian-Albrechts-Universitaet Kiel) a PhDr. R. Uvíry, CSc., (FF UP) zde pracovalo v průběhu deseti dnů celkem šestnáct studentů ze zemí střední Evropy (Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Česká republika), kteří při výběrovém řízení prokázali výbornou znalost nizozemštiny; ta byla totiž hlavním předpokladem pro přijetí do kurzu, v jehož závěru účastníci obdrželi certifikát o absolutoriu.

Podle informací PhDr. W. Engelbrechta, vedoucího sekce nederlandistiky, financovala letní kurz frištiny na UP královská nizozemská nadace *Prins Bernhard Cultuurfonds* pod záštitou J. V. Prince Bernharda Oranžského již podruhé; v roce 1997 šlo přitom o vůbec první kurz tohoto typu organizovaný mimo hranice Nizozemí.

Jak dále pro Žurnál UP PhDr. W. Engelbrecht uvedl, frištinou v současnosti hovoří přibližně 800 tisíc lidí, ke kterým patří obyvatelé nizozemské provincie Frísko (severozápad Nizozemí), některých ostrovních oblastí Dánska a přilehlých okresů v Německu. Jde o jeden ze skupiny západogermánských jazyků, který je blízký jak nizozemštině (lexikálně), tak i angličtině (gramaticky).

-mav-

O naší současné próze

Na samém sklonku akademického roku se za krásných letních dnů 27. a 28. 6. 2001 uskutečnila v jihočeské metropoli mezinárodní literárněvědná konference nazvaná *Česká próza 90. let 20. století*. Konference pořádaná u příležitosti 10. výročí založení Jihočeské univerzity již poněkolkáté prokázala, že českobudějovičtí bohémisté umí promyslet téma, připravit zodpovědně konferenci a poté ji uspořádat s organizační zdatností ke spokojenosti všech zúčastněných. Připomeňme, že Katedra bohemistiky Pedagogické fakulty JU patří k nej kvalitnějších akademickým literárněvědným pracovištím. Za všechny, kteří zde působí, jmenujme alespoň známá jména A. Hamana (slavicího v první den konference 69. narozeniny), V. Papouška, D. Turečka či M. Bauera. Právě prvnímu a zejména poslední jmenovanému je třeba vyslovit vděk za perfektní organizaci.

Program konference byl rozdělen do tří bloků. První se zabýval tendencemi české prózy 90. let kompletně a většina příspěvků vyústila v jakýsi přehled prozaické produkce posledního desetiletí (to je záležitost velmi potřebná, protože díky malému časovému odstupe dosud adekvátně nezpracovaná), ve druhém bloku přednášející referovali monograficky o jednotlivých autorech či samotných prózách a třetí blok byl věnován dětské literatuře.

Pro naši univerzitu je potěšitelné, že měla na konferenci tři zástupce z literárněvědné sekce Katedry bohemistiky FF. L. Machala neotřele vtipně moderoval první blok, aby pak sám promluvil o situaci české prózy a jejich tvůrců ve svobodném období posledních dvanácti let. P. Hanuška ve svém referátu, nazvaném *Nová próza na střední Moravě*, představil čtyři olomoucké autory, čtyři rozdílné tvůrčí postupy – R. Ludvu, J. Vranka, M. Valentu a M. Kozelku, přičemž svoji pozornost záslužně zaměřil na dva poslední jmenované, méně známé prozaiky. E. Gilk se pak zamyslel nad motivickou přibuzností obrozenské tetralogie *Ten, který bude* již zesnulého V. Macury a románu V. Vokolka *Cesta do pekel*.

Jelikož téma konference bylo živé a ve vlastním smyslu současné, byly přednášky doprovázeny celou řadou diskusních příspěvků a konference se tak zcela přirozeně proměnila v mnohohlasý dialog, který názorovou pestrost naznačil, že naše současná próza je tématem nosným a případným. Jak také závěrem řekl profesor bernské univerzity J. P. Locher: *Konference se ukázala jako bytostně nutná*. Příspěvky, které vyjdou na sklonku roku ve stejnojmenném sborníku, se mohou stát jedním ze základních kamenů budoucí literárněhistorické syntézy poslední dekadý minulého století.

-eg-

Letní škola slovanských studií po patnácté

Od 22. 7. do 17. 8. se poslucháři Filozofické fakulty UP opět zaplnily bohémisty a slavisty ze všech koutů světa, kteří si přijeli do Olomouce zdokonalit svou češtinu, případně začít s tímto obtížným jazykem od samého začátku. Účast byla letos rekordní – k „tradičním“ studentům, jichž bylo 95, se připojilo ještě šest tlumočnicků Rady Evropy, pro něž byl uspořádán speciální kurs. (Loni u nás byli tlumočníci čtyři, a protože byli spokojeni, přivedli další své kolegy.)

Novináři vyskytující se kolem zahájení měli dva standardní dotazy: „Čím se letošní ročník liší od těch předcházejících?“ a „Z jaké nejexotičtější / nejbudáckější země máte nějakého studenta?“ (Formulace druhé otázky je citát.)

Na první dotaz lze odpovědět, že (kromě vyššího počtu studentů) chválabohu téměř ničím – skupina učitelů podílejících se na výuce je už několik let

stabilní, a tak má čím dál víc zkušeností, programové schéma se osvědčilo, takže ho jen mírně upravujeme, vedení fakulty i SKM nám všestranně vychází vstříc a do knihovny už druhý rok taky můžeme. Ale novinka zde přece jenom byla – ubytování na kolejích v Neředíně. Většina účastníků si je pochvalovala, a navíc např. pro americké studenty bylo používání městské hromadné dopravy vzrušujícím zážitkem.

Co se největšího exota týká, dceru mongolského chovatele velbloudů (jako loni) jsme tu letos bohužel neměli, v kiltu letos taky nikdo nechodil, a co je vlastně exotického třeba na Japonsku? Japonských studentů češtiny máme vždy celoročně několik, a tak není divu, že na letošní LS jich bylo hned sedm. A Ohio State University nám každý rok posílá o něco víc studentů (letos celkem dvanáct) a mnozí z nich přijíždějí opakovaně.

Na závěr účastníkům pokaždé dáváme podrobný formulář s hodnoticími otázkami. Nemůžeme samozřejmě pominout ojedinělé extrémní názory na výuku (příliš náročná – příliš zjednodušená), případně sdělení z italské a španělské skupiny, že dvě hodiny na oběd jsou moc málo, nebo nelichotivé poznámky o některých olomouckých restauracích. Jinak ale vysoce kladné hodnocení pokrývalo přes 80 % výuky, doplňkového programu i fungování štábu. A tak doufáme, že *Letní škola slovanských studií* jakožto jedna z akcí, kterými UP kontaktuje okolní svět, přispěla k tomu, že UP i Olomouc jsou v zahraničí zase o kousek známější, a to v pozitivním smyslu.

Doc. M. Hirschová, CSc., ředitelka LŠSS

Otázky pro účastníky LŠSS

- 1) Po kolikáté jste na Letní škole slovanských studií?
- 2) Proč jste se začal(a) učit češtinu?
- 3) Co je pro vás v češtině nejtěžší?
- 4) Hodláte uplatnit češtinu ve své budoucí profesi?

1) Potřetí.

2) Češtinu studuju už šest let na univerzitě v Maďarsku. Proč jsem si ji vybrala? U nás musíme studovat dva obory, k maďarštině jsem si proto přibrala češtinu jako druhý obor. Říkala jsem si, že je dobré studovat ještě cizí jazyk a jinou kulturu. Česká republika je náš soused a navíc jsem trochu znala českou literaturu.

3) Gramatický systém je pro nás hodně těžký. Nejtěžší je pro mě asi skloňování, protože maďarština nemá rody, a proto ani neskloňuje.

4) Chtěla bych se věnovat překladatelství.

Judit Simándi, Maďarsko

1) Poprvé.

2) Protože už umím polštinu a chtěla jsem se ještě naučit druhý slovanský jazyk. Doma studuji historii.

3) Ještě nevím. Asi slovesa. Ale jinak se mi čeština nezdá těžká.

4) Chtěl bych pracovat v nějaké mezinárodní organizaci, kde je znalost jazyků důležitá. I kdyby to nevyšlo, tak je vždy výhodou umět jazyk svých sousedů.

Florian Kimmeler, Německo

1) Podruhé.

2) Protože je divná.

3) Je hodně těžká. Naučit se nová slova... Zajímá mě česká kultura, mám ráda českou klasickou hudbu.

4) I když češtinu studuji, v budoucnu pro mě bude asi jen koníčkem.

Sayka Shiozana, Japonsko

-red-

Poslední absolventi Masarykova učitelského ústavu na Katedře učitelství 1. stupně ZŠ

Jedním z míst dalšího setkání posledních absolventů Masarykova státního koedukačního učitelského ústavu ve Valašském Meziříčí se stala Katedra učitelství 1. stupně ZŠ na Pedagogické fakultě UP, kde se dne 20. 6. 2001 v dopoledních hodinách uskutečnila beseda účastníků setkání s vedoucí zmíněné katedry doc. A. Nelešovskou.

K besedování se sešli účastníci, aby s vedoucí katedry doc. Nelešovskou a jejími kolegyněmi PaedDr. J. Svobodovou a Mgr. L. Šubovou diskutovali o otázkách spojených s výchovou a vzděláváním budoucích učitelů primární školy. Doc. Nelešovská představila své současné pracoviště, prezentovala jeho činnost v rámci České republiky i zahraničí, zmínila se o historii vzniku a vývoji současné katedry a přednesla informace o současné pregraduální přípravě učitelů primárního vzdělávání na Pedagogické fakultě UP.

Beseda vyvrcholila v podobě dotazů účastníků setkání, které zajímala např. problematika profesní praxe absolventů oboru, realizace přijímacího řízení,

studijní pobyty posluchačů v zahraničí, možnosti ubytování posluchačů na vysokoškolských kolejích, uplatňování prvků alternativního školství v přípravě budoucích učitelů i v pedagogické praxi, uplatnění jazykových kompetencí učitelů primární školy v pedagogické praxi atd.

Přijemnou atmosféru setkání posledních absolventů Masarykova učitelského ústavu na Katedře učitelství 1. stupně ZŠ PdF UP doplnilo hudební vystoupení posluchačky M. Pavlaskové a recitace PaedDr. J. Svobodové, obcerstvení i předání pracovních materiálů se vztahem k profesní přípravě budoucích učitelů primárního vzdělávání včetně dárku (kalendáře „365 myšlenek pro 365 dnů roku 2001“) pro účastníky setkání, který jim věnovala vedoucí katedry a současně jedna z jeho autorek doc. A. Nelešovská.

Věříme, že setkání posledních absolventů učitelského ústavu na Katedře učitelství 1. stupně ZŠ splnilo jejich očekávání a že se i v budoucnu toto pracoviště stane místem jejich dalšího setkání.

-kzš-

UNIVERZITNÍ LÉTO**Mezinárodní workshop k projektu Pierre Auger Observatory**

Ve dnech 19. až 23. 8. 2001 se uskutečnil v Parkhotelu Všemina v blízkosti Zlína mezinárodní workshop *Physics and Techniques of the Fluorescence Detector of the Pierre Auger Observatory*.

Se souhlasem vedení projektu workshop pořádala Univerzita Palackého (Společná laboratoř optiky UP a FZÚ AV ČR) a Fyzikální ústav AV ČR Praha. Projekt *Pierre Auger Observatory* je prestižní, rozsáhlý a dlouhodobý mezinárodní projekt, jehož členem je i Česká republika, a klade si za cíl vybudovat v Argentině, tedy na jižní polokouli, obrovský detektor dopadajícího kosmického záření o těch nejvyšších energiích, jaké byly zatím na naší planetě pozorovány jen velmi výjimečně.

Totoho workshopu se zúčastnilo více než padesát zahraničních hostů ze třinácti zemí Evropy, Severní i Jižní Ameriky a Austrálie. Vedle odborné problematiky byl na tomto setkání diskutován časový plán

výstavby detektoru, první data, která jsou již téměř tři měsíce získávána z prototypu fluorescenčního detektoru dodaného v česko-německé spolupráci a návrhy na upgradu jednotlivých komponentů. Důležitou součástí workshopu byl také „Critical Design Review“ – pozvaná pětičlenná nezávislá komise odborníků z různých zemí světa měla za úkol vypracovat posudek a připomínky k projektu. Její výsledky byly na workshopu prezentovány sice jen předběžně, avšak z reakcí posuzovatelů bylo již zřejmé, že úroveň prací českých pracovníků bude hodnocena pozitivně.

Závěrem lze konstatovat, že celá akce byla velice plodná, a to bezesporu i díky profesionálnímu zajištění organizace Konferenčním servisem UP (Ing. J. Pour, J. Hybnerová).

*P. Schovánek, M. Vlček, M. Hrabovský
SLO UP a FZÚ AV ČR*

Občanská výchova v globalizující se společnosti

I letos uspořádala Katedra občanské výchovy Pedagogické fakulty UP ve spolupráci s Americkým střediskem při Velvyslanectví USA v ČR, MŠMT České republiky a Sdružením pro výchovu k občanství a demokracii (SVOD) již 8. ročník letní školy pro učitele občanské výchovy a základů společenských věd, tentokrát na téma *Občanská výchova v globalizující se společnosti*.

Školy se zúčastnilo 91 učitelů a hostů, předneseno bylo 19 příspěvků. Cílem organizátorů bylo poskytnout nejnovější poznatky vážící se k tématu. Kvalitu programu letní školy zaručili svými vystoupeními fundovaní přednášející: prof. M. Petrusek, CSc., zahájil pondělní cyklus přednáškou „Demokracie v postmoderním světě“, s tematicky aktuálním příspěvkem nazvaným „Problémy ekologie v současném světě“ vystoupil PhDr. I. Rynda, velmi diskutované téma „Ekonomické instituce v globalizovaném světě“ přednesl Ing. V. Žák.

Za neméně důležité organizátoři považovali začlenění do programu praktické ukázky o aplikaci netradičních metod do výuky. Učitelé tak měli možnost získat cenné zkušenosti např. od Mgr. J. Kašové z Fakultní základní školy PdF UK v Obříství u Mělníka.

Následující den program pokračoval problematikou vytváření právního vědomí ve společnosti. Z oblasti religionistiky letos zazněla přednáška PhDr. L. Pavláta „Judaismus – historie a současnost“. V odpoledním bloku navázala na tuto přednášku „dílna“ o tom, jak učit o judaismu v občanské výchově na ZŠ a SŠ, která se setkala s velmi příznivým ohlasem. Frekventanti dále prošli dílnami zaměřenými na aktivizační metody výuky v občanské výchově a na práci s internetem ve škole. Lektory dílen byli zkušení učitelé z praxe a univerzitních pracovišť. Večer měli účastníci možnost zhlédnout v Muzeu umění film „Sudetští Němci a Češi – historie, fakta, perspektivy – výzva pro Evropu“, jehož spoluautorem je prof. F. Mezihorák, CSc.

Poslední den byl věnován aktuálním problémům výchovy k občanství. Účastníci se dozvěděli, jak se na danou problematiku dívá J. Joe Bishop, Ph.D., z Dakota State University, který realizoval výzkum v ČR a SR.

Dokončení na str. 8

XVI. olomoucké dny rusistů

Ve dnech 29. – 31. 8. se do Olomouce na Filozofickou fakultu UP sjelo více než sto rusistů, učitelů, vysokoškolských pedagogů i vědeckých pracovníků z dvacíti států – z Ruska, Ukrajiny, Běloruska, Polska Švédska, Německa, Rakouska, Maďarska, Izraele, Litvy a Kazachstánu – aby rokovali o aktuálních problémech literární vědy, lingvistiky, lingvodidaktiky a frazeologie. Účastníky pozdravila rektorka UP prof. J. Mačáková, děkan FF UP doc. V. Rehan a kulturní atašé Ruské federace Mgr. A. Ponomarevová. Na plénu dále vystoupila doc. E. Kollárová, předsedkyně Asociace rusistů Slovenska a členka prezidia Mezinárodní asociace rusistů. Hlavní plenární referáty přednesli M. Zahrádka (FF UP) a R. Opitz (Německo) k současnému vývoji ruské literatury, Z. Vychodilová (FF UP) k teoretickým otázkám současné lingvistiky, V. Moki-jenko (Rusko) z oblasti frazeologie. Poté pracovaly sekce v tradičním dělení.

Zvláštností letošních olomouckých dnů rusistů byla vystoupení vyspělých studentů a doktorandů, kteří tak dostali možnost prezentovat své práce před mezinárodním publikem. Referáty a sdělení vyvolala ve všech sekcích živou diskusi. Organizátoři konferenční, Katedra slavistiky FF UP, plánují vydat jako obvykle ze zasedání sborník v řadě *Rossica Olomouciensia*.

Olomoucká setkání, která se konají vždy po dvou letech, se stala pravidelnou prestižní akcí kalendária Mezinárodní asociace rusistů (MAPRJAL).

-mz-

Veletrh nápadů učitelů fyziky

Je všeobecně známo, že fyzika nepatří mezi žáky základních a středních škol k nejoblíbenějším. Učitelé si to většinou uvědomují, ale jen málo z nich hledá cestu, jak tuto nesnáz překonat. A tak se již před šesti lety zrodil na Matematicko-fyzikální fakultě UK v Praze *Veletrh nápadů učitelů fyziky*, jehož cílem je poskytnout prostor všem, kteří hledají cesty, jak žákům usnadnit přístup k fyzikálnímu poznání. Letos se tato každoroční přehlídka tvořivosti učitelů konala poprvé na Moravě a jejím organizátorem byla Katedra experimentální fyziky PFF UP. Po tři dny (od 30. 8. do 1. 9.) sledovala přibližně stovka učitelů základních, středních i vysokých škol v kongresovém sále nové budovy PFF UP množství zajímavých experimentů, nových pomůcek a výsledků práce zájmových kroužků žáků. Součástí konference byly také výstavy učebnic nakladatelství *Prometheus* a učebních pomůcek firmy *Ariane Schola*.

Úvodní přednášku přednesl prof. dr. H.–J. Wilke z Technické univerzity v Drážďanech (na snímku), který na mnoha příkladech demonstroval využití keramických magnetů ve školních experimentech a současně ukázal, jak má správně didakticky připravený pokus vypadat. Pak již následoval sled třiceti kratších vystoupení domácích účastníků i kolegů ze zahraničí (Slovensko, Polsko, Bulharsko). Charakteristické jsou názvy některých vystoupení jako např. *Fyzika v lékárně* (pokusy s injekčními stříkačkami), *Hra s ohněm* (pokusy s využitím plamene svíčky), *Tři triky z optiky* apod. Účastníci se dozvěděli, jak využít k pokusům součásti z mobilního telefonu, starý reproduktor z rozhlasového přijímače, varnou konvici, nebo třeba známý „suchý zip“. Nechyběl ani humor v příspěvcích odhalujících např. fyzikální odkaz Jára Cimrmana nebo fyzikální podstatu několika kouzelnických triků, či netradiční fyzikální měření pomocí „praštěných“ měřících přístrojů zkonstruovaných dětmi na letním táboře.



Snad s největším ohlasem se setkala vystoupení dvou skupin žáků základních škol, kteří svoje aktivity rozvíjejí v rámci *Asociace malých debružářů ČR*. První skupinu tvořily děti z Klobouk u Brna, které pod vedením učitelky M. Bdkové předvedly ucelené pásmo pokusů a hříček pod názvem *Co dům dal*. Podobné zaměření mělo i vystoupení žáků ZŠ v Litvovci (Jungmannova ul.), vedených učitelkou dr. M. Černou, kteří se s úspěchem představili již na červnovém *Jarmarku chemie, fyziky a matematiky* (viz *Žurnál UP* 31, str. 10).

I když se při prezentacích využívala nejmodernější technika včetně internetu, dominovaly pomůcky jednoduché, často vytvořené z věcí, které v domácnostech zpravidla končí v odpadkovém koši. Ukázalo se, že i bez velkých finančních nákladů lze s dobrým nápadem přispět ke zkvalitnění výuky. Když pak na louce v sousedství kolejí UP probíhaly přípravy ke startu raket vyrobených žáky z plastových lahví, sbíhali se i náhodní kolemjdoucí, aby zhlédli tento „zážrak“ soudobé techniky.

Bohaté obrazové zpravodajství z *Veletrhu nápadů učitelů fyziky VI* je k vidění na internetové adrese: <http://fyzweb.mff.cuni.cz/zajimavosti/veletrh/fotoveletrh01>

*Doc. O. Lepil, CSc., PFF UP
Foto archiv autora*

Studentům a doktorandům UP tleskali američtí profesori

Ve dnech 28. – 29. 6. letošního roku hostila Praha americko-český workshop na téma *Plant Hormone Cytokinin*. Konání tohoto minisymposia s přibližně 80 účastníky bylo iniciováno Ing. M. Kamínkem, CSc. z Ústavu experimentální botaniky AVČR jako specializované „předsymposium“ před IPGSA (*International Plant Growth Substances*) kongresem v Brně. Zúčastnila se jej však nakonec vedle Čechů a Američanů řada vědců z celého světa.

Největším zážitkem pro mě byla vystoupení našich studentů a doktorandů. Rád totiž vzpomínám na vlastní začátky a na svou první přednášku v angličtině na mezinárodní konferenci. Musím uznat, že úroveň naší začínající vědecké mládeže od sametové revoluce výrazně vzrostla a nezádá si s úrovní mladých vědců z Evropy či USA. Dokonce mám pocit, že naši studenti a doktorandi jsou na tom občas mnohem

lépe než ti Evropští. Totiž řada přednášek prezentovaná českými doktorandy a studenty na tomto sympoziu byla vynikající a některé dokonce na mnohem vyšší úrovni než přednášky amerických profesorů. Jsem proto rád, že se po jedenácti letech od revoluce nemáme za co stydět. Mladá přicházející generace je v každém případě naší obrovskou perspektivou.

Chtěl bych poděkovat studentům a doktorandům, kteří na sympoziu vystoupili a reprezentovali tak nejen UP, ale i naši zemi. Byli to Mgr. P. Galuzska, Mgr. R. Lenobel, Mgr. O. Novák, Mgr. D. Pěchová, L. Spichal, Mgr. P. Tarkowski a Mgr. T. Werner

Na závěr snad pouze to, že některé z přednášek sklídily doopravdy řádný potlesk a byly rovněž prezentovány na IPGSA kongresu v Brně.

*M. Strnad,
Laborař růstových regulátorů PFF UP*

UNIVERZITNÍ LÉTO

XXVII. ročník Memoriálu
MUDr. V. Knapka 2001

Tři v jednom by se dalo říci o letošním setkání písničkářského festivalu *Vivat Vita, Dnech zdravotně postižených* a sportovních soutěží *Knapkova memoriálu*. Malou součástí byl i seminář *Asociace univerzitního sportu*, sekce sportu pro všechny a KATV FTK UP, na nějž byli pozváni zástupci kateder Tv na vysokých školách v ČR, aby se v realitě přesvědčili, že sport je opravdu pro všechny, jen zpřístupnit podmínky. A také aby se v realu přesvědčili, že i vysoké školy by měly být přístupné všem.

Písničkářský festival vyvrcholil galakonzertem, který ozdobil slovenský zpěvák Richard Müller. Skutečně ozdobil, neboť jeho vystoupení bylo kvalitní, vtipné a srdečné (a co víc, stoprocentně sponzorské).

Gala koncertu *Vivat Vita* společně s vyhlášením výsledků sportovních soutěží se nečekaně zúčastnil (a tím potěšil) doc. J. Hrubý z Vládního výboru pro zdravotně postižené. Za FTK UP akci morálně podporoval po celé tři dny proděkan doc. J. Salinger. Soutěží se účastnili sportovci z České republiky, Slovenské republiky, Polska a Slovinska. Mimo hlavní soutěže měli možnost se proskotatit i příchozí chodící či jezdící v doplňkových soutěžích (slalomy, jízdy na hand-biku, boccia a četné další).

Konání příštího *Memoriálu MUDr. V. Knapka* je naplánováno na dny 21. – 23. 6. 2002.

Doc. H. Váňková, CSc., FTK UP



Na přelomu srpna a září proběhlo ve Sportovní hale UP a na FTK UP čtvrté pracovní setkání tělovýchovných pedagogů, které pod názvem *Těloolomouc 2001/Těličkoolomouc 2001* uspořádala Katedra učitelství tělesné výchovy FTK UP.

Foto -tj-

Občanská výchova v globalizující se společnosti

Dokončení ze str. 7

Největší prostor poskytli organizátoři panelové diskusi k rámcově vzdělávacímu programu a připravovaným kompetencím pro výuku občanské výchovy. Panelové diskuse se účastnili pracovníci Výzkumného ústavu pedagogického, MŠMT ČR, Ústavu výzkumu a rozvoje školství PdF UK, Centra pro reformu maturitních zkoušek a zástupci SVODU. PhDr. J. Jiráček se zabýval otázkami mediální gramotnosti. Letní školu uzavřela přednáška PhDr. J. Šiklové, CSc., o „Sociální práci s minoritami“, jež vzbudila zaslouženou pozornost.

Účastníci letní školy obdrželi sborník s texty z loňské letní školy „Výchova a demokracie v transformující se společnosti“, knihu „Zastaň se svých práv“ zaměřenou na problematiku lidských práv a další publikace od MŠMT ČR.

PaedDr. M. Hrachovcová,
Katedra občanské výchovy PdF UP

ROZHOVOR

Umělci mají co dohánět aneb Picasso je zbytečný hrubián

Doc. Radek Horáček, Ph.D. (horacek@ped.muni.cz) je absolventem Pedagogické fakulty MU v Brně (obor Čj-Vv, 1984), Filozofické fakulty MU v Brně (dějiny umění, 1996) a doktorského studijního programu na Katedře výtvarné výchovy PdF MU v Brně (1997).



Zatíší houbařské (léto 2000)

Habitoval se v r. 1998 (práce Výtvarná publicistika jako součást výtvarné pedagogiky). Od r.1990 pracuje na Katedře výtvarné výchovy PdF MU v Brně, od r. 1999 je předsedou Akademického senátu PdF MU v Brně. Je autorem monografie *Galerijní animace a zprostředkování umění* (Brno, CERM), pracuje jako výtvarný kritik. V 90. letech připravil řadu výstav současného umění. Je členem Českého komitétu INSEA, Syndikátu novinářů, Českého rybářského svazu a TT klubu výtvarných umělců a teoretiků. Má letitý a hluboce kladný vztah k olomouckým výtvarným umělcům i ke zdejší Katedře výtvarné výchovy.

Pane docente, jste odborníkem na animace výtvarných děl. Můžete tuto činnost vysvětlit a specifikovat její místo ve struktuře předmětu na vaší katedře?

Galerijní animace lze považovat za oživující formu interpretace výtvarného díla, při níž je více prostoru pro osobnost i aktivitu interpreta. Smyslu výtvarného díla se snažíme přiblížit prostřednictvím praktických výtvarných činností, které zesilují smyslový vjem, osobní zaujetí a formou osobního prožitku intenzivněji odhalují principy díla. Také by mělo jít o tvůrčí záživu, což při pasivním poslechu sebelepšího výkladu o umění většinou chybí.

Naši studenti mají v pátém semestru předmět „zprostředkování umění“. Stále říkám, že učitel výtvarné výchovy je nejlépe kvalifikovaným číšníkem umění, který má obrovskou úlohu – vždyť většinou právě na něm záleží, zda děti budou k umění lhostejné či nikoliv. Součástí předmětu je povinnost uskutečnit animaci pro školní skupinu na některé z výstav v Domě umění města Brna. Téma socializace umění je obsaženo i v didaktice a jako teoretický problém je základem doktorského studia. Jednou všichni kantoři skončí jako doktoři.

Nemáte někdy dojem, že většina kateder výtvarné výchovy vychovává spíše umělce než učitele výtvarné výchovy? Jak vidíte vztah umělec/učitel – student a na co kladete ve výuce příštích učitelů výtvarné výchovy důraz?

Je mi jedno, jestli je někdo dobrý malíř nebo nadaný češtinář, kterému jde kresba podle modelu mizerně. Podstatné je, jestli má v sobě osobní tvůrčí náboj, vnitřní samostatnou sílu a schopnost číst a v dialogu aktivizovat tyto síly u ostatních. Může to být prostřednictvím malby, interpretace obrazu, šperku či happeningové akce. Myslím, že neumíme propojovat uměleckou a pedagogickou přípravu a bez násilí rytmus uměleckým talentům poskytnout přiměřené základy komunikativních a metodických dovedností a naopak těm, kteří samostatnými tvůrci nejsou, otevřít svět umění a tvorby. Nemáme přesnou definici výtvarné pedagogiky jako profese. Ve výtvarné výchově je podle mě základem komunikace jako prostředek k aktivizaci tvůrčích sil. Cesty k této komunikaci mohou vést různými směry.

V minulých letech jste často uváděl výstavy. Teď se zdá, že od této činnosti odpočíváte nebo se věnujete jiné práci či studiu...?

Po olomoucké výstavě „Pohyb kolem středu“ jsem vyhlásil pětileté embargo na pořádání výstav. Stále častěji mi chyběly podmínky i čas na kvalitní realizaci nápadů. Byl jsem unavený. Pětileté embargo jako očistnou přestávku mohu vřele doporučit. Například bych ji dnes doporučil fotografií jako uměleckému médiu.

Jak byste využil sabbatical year – tuto vědeckou dovolenou, kdyby vám ji univerzita podle nového zákona umožnila?

Přiznám se, že je to jeden z úkolů, které jsem si vytýčil. Od osmi let se těším do důchodu a vidím v něm volný prostor. A sabbatical year, tedy „halfyear“ je takovou malou pracovní penzí. Vím, že za půl roku stihnu projít kus Evropy a dál poznávat práci galerií i škol, že stihnu napsat texty, na které v běžném shonu chybí soustředění, ale také se odpoutám od stereotypů školního režimu a od věčného grantového žadonění o peníze směrem k vnitřní svobodě a síle. Ostatně na meditační procházku lesem si nemusím vypisovat grant.

Jak vidíte dosavadní výměnu zkušeností mezi katedrami výtvarné výchovy a jak by měla podle vás spolupráce v příštím období vypadat?

Pokus o setkání vedení všech kateder před pár lety ve Žďáru zůstal na půli cesty. Ale naplno se tam ukázalo, že v osobnostech Jiřího Bartůška z Ústí či Jana Slavíka z Prahy i dalších je na katedrách značná síla. Jenže každý je uštván přemírou starostí, takže na hlubší spolupráci už chybí energie. Ale nebojím se – pedagogické fakulty se výhledově budou muset zmenšit a svoji práci zintenzívnit, zprávnit a úkoly si rozdělit. A to bez spolupráce nepůjde.

Vím, že rád chodíte na ryby. Je to pro vás pouze relaxace nutná na obnovu sil nebo ještě něco jiného?

Děkuji za tuto otázku a nejen za ni – asi by každému kantorovi prospělo, kdyby občas musel na pár profesních i osobních otázek vážně odpovědět. Aryby? Rybaření je archetypální rituál i klukovská lovecká hra z dětství. A zůstat klukem je lepší než být odborníkem na animace! Navíc příchod světa někdy před čtvrtou ráno u řeky, to je silnější než jakákoliv výtvarná výstava. Umělci mají co dohánět! Sigmar Polke je proti tomu vymělkovaný frajer, Václav Boštek neúspěšný hledáč ticha a Picasso úplně zbytečný hrubián!

Rozhovor připravil
doc. P. Herynek, Katedra výtvarné výchovy PdF UP

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Má Josef Jařab kandidovat
na prezidenta?

Až dosud v dějinách této republiky stáli prezidenty, kteří se snažili být nad stranami a nebyli reprezentanty jen jediné politické strany. Proto by bylo vhodné na mediální scéně představit a tím do povědomí občanů uvést více osobností. Z těch kandidátů, kteří nejsou reprezentanty jedné politické strany, mne napadá ombudsman Otakar Motejl nebo děkan jedné z fakult Karlovy univerzity Jan Sokol, Erazim Kohák a také – v neposlední řadě – první rektor Palackého univerzity v Olomouci, prezident světové asociace amerikanistů a bývalý rektor Středoevropské univerzity v Budapešti, profesor Josef Jařab. Byl loni jako nezávislý (na kandidátce čtyřkoalice) zvolen opětovně do Senátu, je světově známou osobností, znalcem anglosaské a americké literatury, a hlavně člověkem čestným a nepodplatitelným. Nikdy nebyl ani v KSČ, ani v žádné jiné politické straně a navíc je to Moravák. Mít prezidenta původem z Moravy a univerzitního profesora již jednou v této zemi bylo a byl to prezident, na kterého dodnes v dobrém vzpomínáme.

(Z článku J. Šiklové, uveřejněného v Hanáckém a středomoravském dnu v rubrice „Komentář hosta“, 18. 8. 2001, str. 4)

RYDAVATELSTVÍ UP**Červnová produkce****Filozofická fakulta**

Peprník, J.: *Anglie očima české literatury od středověku po rok 2000*. 1. vyd., 492 s.

Táborský, J. (editor): *Transformace české a polské postkomunistické společnosti. Studentské reflexe. Sborník studentských vědeckých prací Olomouc*, 6.–8. května 1999. 148 s.

Pedagogická fakulta

Fic, I. (editor): *AUPO Philologica XX. Studia Philologica 10*. 77 s.

Müller, O. a kol.: *Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami v běžné škole*. 1. vyd., 244 s.

Právnícká fakulta

Polján, M.: *Zvláštní správní řízení (Vybrané procesní instituty)*. 1. vyd., 104 s.

Přírodovědecká fakulta

Mádrová, V.: *Matematická analýza I*. 1. vyd., 218 s.

Holubová, R.: *Fyzikální praktikum II (molekulová fyzika a termodynamika)*. 1. vyd., 86 s.

Sweeney, S.: *Restoration of the Environment: Social Movement, Adaptive Culture, Emerging Science*. 1. vyd., 162 s.

Centrum otevřeného a distančního vzdělávání (neprodejně výtisky)

Vykopalová, H.: *Management řízení lidských zdrojů*. 52 s.

Vykopalová, H.: *Reklama, propagace a Public relations*. 54 s.

Zlámal, J.: *Účetnictví*. 82 s.

Zlámal, J.: *Organizace a řízení*. 78 s.

Gigalová, V.: *Personální práce v malém podniku*. 44 s.

Vydavatelství Univerzity Palackého

Čížková, J.: *Přehled sociální psychologie*. Dotisk 1. vyd., 190 s.

Raclavský, V.: *Úvod do základních metod molekulární genetiky*. Dotisk 1. vyd., 45 s.

-haupt-

JUBILEA**Blahopřejeme!**

Při příležitosti životních jubileí byly čtyřem pracovníkům LF UP předány pamětní medaile Za zásluhy o rozvoj UP. Zlatou medaili obdrželi **odb. as. MUDr. Eva Justová, CSc.**, (na snímku) z Kliniky uštní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP, přednostka II. chirurgické kliniky LF UP **prof. MUDr. Miloslav Duda, DrSc.**, a přednostka Kliniky psychiatrie a lékařské psychologie LF UP **prof. MUDr. Jaroslav Bouček, CSc.** Stříbrná medaile byla udělena **odb. as. MUDr. Janě Veliskové**, která působí jako zástupkyně přednosty pro výuku na Neurologické klinice LF UP.

-red-, foto -tj-

Diskuse, názory, ohlasy**Úskali hodnocení**

Po mnohaletých odkladech, bez valného nadšení, zavádíme a nás netradiční hodnocení učitelů studenty. Přidružuje se západního, zejména amerického příkladu.

Výhrady, které byly ze strany univerzitních pedagogů snad nejčastěji uváděny, poukazovaly zejména na to, že náročný učitel bude v nevhodě proti kolegovi, který dokáže vyjit studentům vsitř i v dimenzích, v nichž by se slevovat nemělo. Především v dimenzi nároků na zvládnutí přednášených a zkoušených témat. Tato námitka se vyvracela tím, že student je tvor odpovědný a v nových společenských podmínkách si zřetelně uvědomuje, že to hlavní už není dostat se co nejsnadněji k diplomu; dnes že si uvědomuje, že kapitálem, který z univerzitního studia může výtěžit, jsou především znalosti a dovednosti.

Nehodlám polemizovat s tímto posledním argumentem. Osobně si myslím, že život se zase nezměnil tolik, jak jsme trochu naivně předpokládali. Zároveň je jisté pravda, že vždycky byli studenti, kterým záleželo na znalostech. Nebyli to ovšem vždycky všichni, pro které to byla absolutní priorita, stejně jako je pravda, že o diplom vždycky šlo asi všem. Dost pochopitelně.

Jsem v téhle hře taky zaangażován. Jako hodnocení učitel – ale zároveň i jako statistik, do jehož zájmové sféry podobná hodnocení patří. Když jsem si prohlížel skromnou statistiku usilující vypovídat, jaký jsem v očích a myslích mých studentů, a překonal první zklamání z toho, že se nijak moc nerozplývají nad mým pedagogickým mistrovstvím, došlo mi, že se z těch pár četnostních tabulek přece jenom dá vyčíst něco, co by stálo za napsání těchto několika řádek.

Pokusil jsem se vžit do role hodnotícího studenta. Přes ten handicap téměř padesátiletého časového odstupu.

Postavení učitele na Lékařské fakultě UP

Jako součást své odpovědi na anketní otázku Žurnálu UP (viz: Proč jste se rozhodl/a pro dráhu univerzitního pedagoga?, str. 10) zaslal MUDr. Z. Zlámal stručnou analýzu vývoje učitelského stavu na LF UP:

V 70. letech postupně rostl vliv kádrových oddělení a klesal význam mínění a názoru přednostů až byli ustanovováni vysokoškolské učitelé, sami sice s mokrym diplomem, ale vynikajícím politickým profilem. Došlo tak k prvnímu významnému poklesu prestiže vysokoškolského učitele na klinikách. K další ztrátě prestiže a také zájmu o učitelství místa na Lékařské fakultě došlo v posledních deseti letech vyhozením problémů vznikajících z dvoukolejnosti vedení klinik, kdy má Fakultní nemocnice jinou legislativu než Lékařská fakulta. V praxi to znamená, že na klinikách (ale i v ústavech a v laboratořích) pracují vedle sebe lidé se stejnou pracovní náplní, kteří však dle svého základního zaměstnavatele podléhají rozdílným předpisům platovým, odborovým aj. Relativně bohatší FN má výrazně větší možnosti ocenění svých zaměstnanců než LF (osobní hodnocení, 13 platy atp.), což se projevuje v ročním průměru na pracovníka i 50 tisíc Kč i více. Někteří docenti i profesori proto raději pracují pod FN a na LF mají jen nadúvazek, protože FN jim zaručuje výrazně lepší finanční podmínky. O místo vysokoškolského učitele na LF nikdo nestojí, protože ostudné vydělky (zvláště v teoretických oborech) jsou pro mladou generaci sociálně diskvalifikující. Pokud se někdo přihlásí do konkurzů, tak to jsou lidé motivováni jinými důvody než zájmem o pedagogickou a výzkumnou práci. Postavení vysokoškolského učitele na LF spadlo na nejnižší příčky zájmu lékařské i jiné veřejnosti, přestože všechna oficiální ústa trvale přezývají fráze o prioritě a podpoře vzdělání ve společnosti. A budou-li i nadále vysokoškolskou politiku a finance ovládat hluší a slepci, kteří jsou na rozhodujících místech dnes, bude hůř.

MUDr. Z. Zlámal, CSc.,
odborný asistent 1. chirurgické kliniky LF UP

Student, který si uvědomuje, že přednášená témata ani zdaleka nechápe bez problémů a mezer, určitě nemůže pocíťovat nějakou zvláštní spokojenost. Zatímco učitel se domnívá, že to je studentův problém, napadne jistě studenta, zdali ten problém není na straně přednášejícího. Že neudělá všechno, co pro jeho (studentovo) pochopení témat udělat mohl. Třeba to neumí, třeba není dost na výši. Tento typ úvahy je celkem pochopitelný – nikdo z nás není nadšen představou, že na svou životní roli nestačí anebo stačí jenom s odřenými ušima a zpcenými mozgovými závity.

Předpokládáme, že našemu studentovi nechybí jistá sebekritičnost a že nedává vinu beze zbytku pedagogovi – a že není vůči svému učiteli nijak zvlášť zaujat. Prostě jím není nadšen. Moje psychologická zkušenost mi napovídá, že bych v takovém případě zaškrťoval své hodnotící odpovědi někde ve středu nabídnuté škály. Tím bych mu neublížil a na existenci ho neohrožil, na druhé straně bych však dal průchod svému pocitu, že mne toho dost naučil.

Platí to vlastně i v situaci mnohem obecnější. Také rozsudek, který vynášejí soudce nad obžalovaným, je interakcí toho, co obviněný provedl – a aktuálního naladění člověka rozsudek vynášejícího. O absolutní objektivnosti lidského rozhodování mi, prosím, nic neříkejte. Obávám se, že bych byl nucen považovat to za latinou frázi.

Prof. S. Komenda, LF UP

Signál?

Co s naším tradičním přístupem a navyklym jednáním udělá novela vysokoškolského zákona? Nabádá pry vysoké školy – tedy vysokoškolské pracovníky – k tržnímu počínání, jak varovně upozornil prof. F. Mezihorák v Žurnálu UP (č. 29, str. 8). A umožňuje podnikání. Je novela signálem pro modulaci fungování českých vysokých škol po evropském způsobu, pro příliv studentů, peněz a pro indukci kyžené generační změny? Řeší kritickou situaci? Co chybí, je vysvětlení novely v mezinárodním kontextu. Protože to, co se osvědčuje na dobrých vysokých školách v zahraničí, má smysl zavádět u nás, a obráceně. Doufejme, že se o tom, co novela způsobí na UP, dozvíme na stranách Žurnálu UP od našich akademických funkcionářů a že jejich řeč bude jasná a konkrétní.

M. Hejtmánek

Letní škola

Letní škola snů, asi tak by šlo charakterizovat Letní školu teoretické a výpočetní chemie, kterou uspořádalo Národní centrum pro komplexní molekulární systémy a biomolekuly (xeon.jh-inst.cas.cz/center) při Ústavu fyzikální chemie Jaroslava Heyrovského v Praze. Vždyť posuďte sami. Pro všechny účastníky bylo zajištěno ubytování, stravování, kapesné a vynikající přednášky a to vše, držte se, zdarma. Po odborné stránce nelze letní škole vůbec nic vytknout, vždyť přednášejícími byly špičky nejen českého nýbrž světového formátu. Jména jako např. doc. Ing. Pavel Hobza, DrSc., doc. RNDr. Petr Nachtigall, Ph.D., prof. RNDr. Anatol Maljievský, DrSc., či RNDr. Jiří Šponer, Ph.D., mluví sama za sebe a pokud ne, tak nechť promluví WOS (wos.cesnet.cz)! Všichni účastníci se však vedle teorie mohli potkat také s řadou praktických příkladů, které řešili během cvičení za pomoci nejmódnější výpočetní techniky. Ta umožňovala dokonce i tak přesvědčivý stereopohled do světa atomů a molekul, že to lákalo si do obrazovky počítače na ty mriřavé molekuly sáhnout. Avšak nejen vědou jest člověk živ, a proto nechyběly i dva společenské večery s večerí a se sklenkou lahodného moku. No prostě ráj, za nějž z Olomouce může poděkovat organizátorům celkem sedm účastníků.

Mgr. M. Otyepka, účastník letní školy,
Katedra anorganické a fyzikální chemie, PŘF

ANKETA

Proč jste se rozhodl/a pro dráhu univerzitního pedagoga?

Na vaši otázku je snadná odpověď: protože v době, kdy mně bylo místo odborného asistenta nabídnuto (1974), to pořád bylo místo prestižní, znamenající odborné ocenění, nehledě na jiné výhody, jako byl lepší plat a osm týdnů dovolené. Pedagogická činnost na vysoké škole byla tehdy chápána, alespoň na klinikách, jako určitá návstava. Člověk se musel snažit především dobře dělat svoji lékařskou odbornost a pak o tom směl vyprávět studentům. Jinými slovy, odborným asistentem se většinou stával sekundář po druhé atestaci, který byl relativně zkušný, v práci samostatný a na místo byl navržen přednostou kliniky. Na žebříku kariéry to byl výstup nahoru, který se neodmítal.

MUDr. Z. Zlámal, CSc., odborný asistent 1. chirurgické kliniky LF UP

Pro mne je odpověď na tuto otázku poměrně jednoduchá. V době nesvobody, kdy teologické fakulty byly buď zrušeny, nebo vyloučeny ze svazku univerzit, jsem se podílel na výuce teologie v neveřejných, tedy utajených institucích. Když byla v roce 1990 obnovena Cyrilometodějská teologická fakulta a začleněna do zdejší univerzity, bylo mi nabídnuto místo odborného asistenta pro obor nauky o liturgii. Přijal jsem je nejen z výše uvedených důvodů, ale především proto, že mně práce a kontakt se studenty těší.

Doc. F. Kunetka, Th.D., vedoucí Katedry liturgiky a pastorální teologie CMTF UP

Mé rozhodnutí vyplynulo z rozhodnutí žít se vědou. Začal jsem v Akademii věd. Po delším období nasávání informací obvykle přichází potřeba výuku. Ten jsem uskutečnil na UP v Olomouci v roce 1994. Pak přišla seriózní nabídka a já ji přijal. Způsob rozvíjení vědy v kontaktu s mladými lidmi mi připadá jako ten nejlepší.

Doc. E. Tkadlec, CSc., Katedra ekologie PŘF UP

V průběhu studia na Lékařské fakultě UP jsem pracoval jako demonstrátor na Katedře histologie a embryologie. Měl jsem možnost zapojit se do vědecko-výzkumné práce, která mne oslovila. Zároveň jsem pracoval jako demonstrátor v rámci výuky a nabyl jsem dojmu, že mám schopnost podat budoucím kolegům výuková témata tak, aby je pochopili. Po získání nezbytné praxe a atestace z oboru I. stupně v okresní nemocnici jsem začal pracovat jako odborný asistent na Katedře gynekologie a porodnictví.

Mému životnímu stylu vyhovuje to, že mám dva měsíce prázdnin, většinou jsem je využil k návštěvě zahraničních pracovišť a mohl se seznámit s jejich organizací práce, stylem výuky a organizací vědeckého výzkumu. Jako pedagog mám možnost žít v prostředí „akademické svobody“.

Pedagogický plat neodpovídá globálnímu průměru pro pracovníka se stejným dosaženým vzděláním, takže jsem si našel vedlejší zdroje příjmu. Tento postup nepovažuji za negativum, neboť mi umožňuje širší kontakty a pohled na vývoj společnosti z více úhlů.

MUDr. J. Dostál, Klinika porodnictví a gynekologie LF UP

Pedagoga ze mě chtěli mít maminka s tatínkem. Když slíbili, že mě budou žít a šatit ještě minimálně dvacet let po mém nástupu do zaměstnání, souhlasil jsem. Univerzitu jsem si vybral sám. Na rozdíl od základních a středních škol tady (zatím) studenti své učitele nebíjí a sprostě jim nenadávají.

Mgr. P. Kurfürst, Ústav cizích jazyků LF UP

Pokračování příště.

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

O financování olomouckých univerzitních insignií z let 1946–1948

Pro dalších několik čísel Žurnálu UP jsme pro naše čtenáře připravili četbu na pokračování, a sice stať PhDr. P. Urbáška, ředitele Archivu UP, uveřejněnou pod uvedeným názvem ve druhém čísle letošního Vlastivědného věstníku moravského (ročník LIII, str. 173–180).

/V/
Hmatatelným znakem svébytnosti, suverenity a nezávislosti univerzit byly od středověku insignie (žezla a řetězy) označující volené akademické funkcionáře těchto vysokých škol. Ve dvacátém století se jejich původní význam vytratil, resp. se přesunul do roviny symbolické; tyto znaky se výrazně uplatňovaly v oblasti ceremoniální a slavnostní (imatriculace, promoce, inaugurace aj.).

Výčerpávající rozbor problematiky olomouckých univerzitních insignií provedla v citované práci autorská dvojice František Šantavý a Emil Hošek. V našem příspěvku se hodláme podrobněji zabývat způsobem financování olomouckých univerzitních insignií (žezel a řetězů) v letech 1946–1948 a jeho dozvuky v první polovině padesátých let. Vycházeli jsme především z písemností uložených v Archivu Univerzity Palackého v Olomouci (fond Soudobá dokumentace – Insignie), které měli k dispozici i oba zmiňovaní autoři; dále pak z dosud nepřístupných a nezpracovaných fondů – Krajský výbor KSČ v Olomouci a Svaz měst a obcí oblasti olomoucké uložených na pracovišti Zemského archivu Opava v Olomouci.

Po obnovení olomoucké univerzity zákonem z 21. února 1946 nemělo toto vysoké učení žádnou insignii, pokud pomineme historické insignie Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty (žezlo, děkanský a proděkanský řetěz). Zdá se, že v době bezprostředně po přijetí zákona o obnovení olomoucké univerzity nebyla otázka nových insignií pro rektora J. L. Fischera a jeho nejbližší spolupracovníky prioritou. Peněz se nedostávalo a úkolů spojených s běžným provozem vznikající univerzity bylo více než dost.

S nápadem jak financovat nové olomoucké univerzitní insignie vystoupil jménem olomouckých novinářů na plenární konferenci Svazu okresů a měst oblasti olomoucké (SOMOO) konané ve dnech 7.–8. června 1946 ve Velkých Losinách šéfredaktor olomoucké pobočky ČTK František Hadrava. Hadravův návrh předpokládal, že SOMOO opatří insignie rektorské (žezlo a řetěz), zatímco insignie pro jednotlivé fakulty UP budou financovány prostřednictvím sbírek nejrůznějších stavovských a zájmových spolků či korporací právníků, učitelů apod.

Svaz okresů a měst oblasti olomoucké, který Hadravovu výzvu nadšeně přivítal, bylo dobrovolné sdružení okresních a místních národních výborů z tzv. olomoucké oblasti zahrnující území 12 politických okresů (Olomouc–město, Olomouc–venkov, Přerov, Prostějov, Kroměříž, Holešov, Litovel, Šternberk, Šumperk, Zábřeh, Rýmařov, Moravský Beroun) ustavené 20. září 1945. V čele SOMOO stálo osmičlenné představenstvo složené ze čtyř zástupců národních výborů a stejného počtu zástupců krajských a župních vedení existujících politických stran. Jako nejvyšší orgán

tohoto sdružení působila oblastní plenární konference. Ústředním programovým bodem se stala snaha o pěstování regionalismu a úsilí o decentralizaci veřejné správy; v tomto ohledu se v orgánech SOMOO zcela otevřeně mluvilo o vytváření opozice a protiváhy vůči „rostoucímu brněnskému (rozuměj zemskému – poznámka autora) centralismu“. SOMOO chtěl koordinovat a iniciovat vzájemnou výpomoc okresů, vydával týdeník Stráž Moravy a vypracoval plán na obnovu jesenické oblasti. Je zřejmé, že ve Svazu probíhaly od jeho vzniku i politické třenice, i když jen v zastřené formě. Sociální demokraté se totiž pokusili založit na bázi obchodní a živnostenské komory v říjnu 1945 instituci s obdobným směřováním – Krajský národohospodářský svaz. Ten se sice konstitoval, ale pro odpor komunistických zástupců ve vznikajícím SOMOO se stal pouze jeho poradním orgánem. Navenek však převládla v programových zásadách deklarovaná jednota v snaze o realizaci „vyšších“ zájmů příslušného regionu. Sociální demokratům i lidovcům se ovšem snaha KSČ použít SOMOO jako „přípravku“ budoucího krajského zřízení i nadále nezamlouvala.

P. Urbášek

Pokračování příště.



Dne 17. 11. 1946 rektor Josef Ludvík Fischer slavnostně převzal v sále Reduty rektorský řetěz a žezlo. Zleva: prorektor UP František Cinek, rektor UP J. L. Fischer, vedoucí rektorské kanceláře Jiří Gótz a předseda SOMOO Otto Rysnar-Kant.

Milionová soutěž

Redakce Žurnálu UP a webových stránek UP vyhlašuje soutěž pro všechny členy univerzitní obce UP, jejímž cílem je zachytit milionte nebo jemu nejbližší (vyšší) číslo na počítači úvodní internetové stránky UP www.upol.cz. Chcete-li se soutěže zúčastnit, sledujte, jak počet návštěv narůstá. V době uzávěrky tohoto čísla se počet návštěv přiblížil číslu

987 250.

A jak prokážete, že jste „milionářem“? Vytiskněte úvodní internetovou stránku UP s údajem na počítači a přineste ji do redakce Žurnálu UP. Vyhraje ten, kdo zachytí číslo 1 000 000 nebo nejbližší vyšší.

A výhra? Nechejte se překvapit.

Hodně štěstí přejí

redakce ŽUP a www.up.

... A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

15. – 18. ZÁŘÍ

Fakulta tělesné kultury UP: Pohyb a zdraví. Mezinárodní konference. Pořádá FTK UP.

19. – 21. ZÁŘÍ

Katedra romanistiky FF UP: Ecole doctorale Olomouc 2001. Setkání romanistů se zahraniční účastí. Pořádá Katedra romanistiky FF UP.

-red-